

RIBIČ 1-2

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2016

LETNIK LXXV

ISSN 0350-4573

BORUT JERŠE MED PROSTOVOLJCI LETA

Visoko priznanje za dolgoletno prostovoljno delo

Predsednik Državnega sveta Mitja Bervar je v petek, 11. decembra 2015, na slovesnosti v dvorani Državnega sveta podelil plakete Državnega sveta Republike Slovenije najzaslužnejšim prostovoljkam in prostovoljcem. V uvodu je med drugim povedal, da je ne glede na bogastvo države pripravljenost njenih prebivalcev za sodelovanje pri uvajanju pozitivnih sprememb, skrbi za sočloveka in za naravo izjemnega pomena za življenje v njej. Resnično bogastvo države niso njene materialne dobrine, temveč njeni požrtvovalni in duhovno široki ljudje. Poudaril je tudi, da je namen Državnega sveta s podeljevanjem plaket dati jasno sporočilo, da je prispevek prostovoljstva v družbi zelo pomemben, da zvišuje raven kakovosti življenja in da mora ostati nadaljnji razvoj prostovoljstva v interesu države in državljanov Slovenije.

Med izbrano družbo štirinajstih nominirancev je bil tudi dolgoletni predsednik RZS, Borut Jerše, ki je prostovoljnemu delu v slovenskem ribištvu namenil več kot trideset let. V tem času je:

- več mandatov je opravljal funkcijo predsednika RZS,
- v času osamosvojitve je med prvimi pomembno prispeval k predstavitvi mlade države Slovenije diplomatskemu zboru v naši državi z organizacijo srečanj na naših ribolovnih vodah, na katera so se diplomati številčno odzvali,
- bil je eden pobudnikov in soavtor priprave prve Strategije RZS,
- aktivno je sodeloval pri pripravi stališč RZS ob nastajanju novega Zakona o sladkovodnem ribištvu v Sloveniji in njihovi uveljavitvi. Tako je ribiško upravljanje ostalo v rokah civilne družbe,
- bil je pobudnik sodelovanja z ARSO pri uvedbi, financiranju in izvajanju projekta Evidence vplivov na vode v R Sloveniji,
- pomembno je prispeval k sporazumu o sofinanciranju Ribiškega muzeja Bistra kot pomembne ustanove za zaščito naše kulturne dediščine,
- ves čas je skrbel za podporo izdajateljski dejavnosti s področja sladkovodnega ribištva,
- spodbujal in zagotavljal je ustrezno finančno podlago za razvoj strokovnega usposabljanja v okviru RZS,
- pomembno je prispeval, da je

Borut Jerše

RZS postala dejaven in prepoznaven del civilne družbe pri uveljavljanju zaščite slovenskih voda in utrjevanju ekološke zavesti v R Sloveniji. Tako je RZS postala organizacija posebnega družbenega pomena v R Sloveniji na področju varovanja okolja in ohranjanja narave,

➤ v okviru RZS je aktiven na področju promocije slovenskega sladkovodnega ribištva in na področju ribiške izdajateljske dejavnosti,

➤ pod njegovim vodstvom se je RZS uveljavila tudi v mednarodnih ribiških organizacijah in v njih prvič prevzela tudi odgovorne funkcije. Med drugim Borut Jerše že več let opravlja funkcijo člana Upravnega odbora Evropske ribiške zveze – EAA (European Anglers Alliance), zadolženega za finančna vprašanja. V isti organizaciji sedaj opravlja še funkcijo vodje podskupine, ki obravnava problematiko vseh sladkih voda članic EAA. Prav tako že več mandatov opravlja funkcijo podpredsednika mednarodne zveze v lovu rib z umetno muho (FIPS Mouche), kjer uspešno skrbi za nemoteno izvajanje evropskih in svetovnih prvenstev v lovu rib z umetno muho, poleg tega pa je odgovoren tudi za delo z mladimi ribiči – muharji.

Ob tej priložnosti Borutu Jeršetu iskreno čestitamo z željo, da bi s svojim delom še dolgo bogatil slovensko ribištvo.

Igor Holy

Borut Jerše s priznanjem za dolgoletno prostovoljno delo v sladkovodnem ribištvu v družbi predsednika Državnega sveta Mitje Bervarja

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izdaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134,
1000 Ljubljana.

Telefon:
uredništvo:
(01) 256 12 97
tajništvo:
(01) 256 12 94
041 738 849
telefaks:
(01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
odgovorni urednik:
Igor Holy

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Jože Kuzma

Člani:
Miran Habe, Borut Jerše,
Robert Skrbinek, Jože Vrhunc

ČASOPISNI SVET:
predsednik:
dr. Tomo Korošec

Člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost

Naklada: 11.100 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

DOGODKI

Visoko priznanje za dolgoletno prostovoljno delo
Igor Holy 2

AKTUALNO

Kako zelena je energija, pridobljena iz hidroelektrarn?
Borut Jerše 4

Poleg koncesnin še vodna povračila?
Peter Solar 5

Poseganje lokalne skupnosti v ribiško upravljanje
Peter Solar 6

Sprejet je Program upravljanja rib v celinskih vodah
R Slovenije za obdobje do leta 2021
Peter Solar 7

OHRANIMO NARAVO

Vplivi gradnje in obratovanja velikih hidroenergetskih objektov na ribe
Milan Štraus 8

RIBIŠTVO

Vpliv gojenih rib na zdravje rib v naravi in obratno
Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med. 12

IZ NAŠE PRETEKLOSTI

Križak
Dr. Romana Erhatič Širnik 14

ČUDOVITI RIBIŠKI DNEVI

Ko pride mraz za nohte
Lenart Levičar Bahtijari 15

DRŽAVNA PRVENSTVA

Naslov prvakov znova osvojila RD Pesnica - Sensas in
Jernej Ambrožič
Jože Šmejc 19

NE SPREGLEJTE

Dopolnjen ponatis brošure Muharjenje v Sloveniji
Borut Jerše 23

Spremenjen ribolovni režim na vodah posebnega pomena
Lucija Ramšak in dr. Kaja Pliberšek 23

Izberite si najuspešnejši dan za ribolov 23

SREČANJA

Zaključek lige ZRD Ljubljana 2015
Bogdan Kulić - Ležimirac 24

RIBIČI PIŠEJO

Potočnica iz Ribnice
Vojko Štamfelj 24

EN DAN Z RIBIČI

Srečanje sulčarjev
Lenart Levičar Bahtijari 25

MUHARSKI KOTIČEK

Rozeta
Nadica in Igor Stancev 28

NASVETI

Zimsko beličarjenje na Krimskem jezeru
Jure Ušeničnik 30

Spustna naveza
Radek Filip 33

ZANIMIVOSTI

Trofejna arapajma, ujeta z muharico
fishing-worldrecords.com 36

V SPOMIN

Anton Lesar 37
Zvone Ulcej 37

Stanislav Vrčkovnik 37
Geza Šinček 37

OBVESTILA

Ponudba zaroda in mladice potočne postrvi za leto 2015/2016
RD Trzič 38

RIBIČI KUHAJO

Postrv, kuhana na modro, in polpeti iz prekajene postrvi
Borut Jerše 38

KAPITALNI ULOVI

39

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Prosimo vse dopisnike, ki svoje prispevke pišete na osebnih računalnikih, da jih, če je le mogoče, pošiljate po e-pošti glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si, originalni izpis prispevka pa z običajno pošto na naslov uredništva. Na isti naslov lahko pošljete tudi disketo s prispevkom in priloženim izpisom.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu. Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča, skladno s programsko zasnovano.

Uredništvo

VPLIV HIDROELEKTRARN NA EVROPSKE REKE IN UVELJAVLJANJE EVROPSKE VODNE DIREKTIVE

Kako zelena je energija, pridobljena iz hidroelektrarn?

Forum za športno ribištvo in vodno okolje, ki sta ga ustanovila Evropska ribiška zveza (EAA) in Evropsko združenje proizvajalcev in veletrgovcev ribiške opreme (EFTTA), je 10. novembra v Evropskem parlamentu v Bruslju pripravil konferenco na temo *Kako zelena je energija, pridobljena iz hidroelektrarn* s stališča vpliva hidroelektrarn na evropske reke in uveljavljanje Evropske vodne direktive. Namen konference je bil predstaviti evropskim poslancem, kako je energija, pridobljena iz hidroelektrarn, zaradi njenih negativnih vplivov na okolje pogosto neupravičeno in napačno predstavljena kot zelena energija. S samim nazivom konference je EAA želela nakazati problematičnost »zelenene« obnovljivosti te energije v času ključnih odločitev za prihodnost evropske podnebne in energetske politike. Nemška članica Evropskega parlamenta Ulrike Rodust je to lepo ponazorila s svojo izjavo: »Da bi dosegli cilje glede emisij CO₂ in obnovljivih virov energije, smo resda odvisni od prispevka energije iz hidroelektrarn, vendar ne smemo omalovaževati ali spregledati neželenih učinkov na vodno okolje in življenje v vodah in celo na našo klimo.«

Na konferenci je več govorcev s področja znanosti in nevladnih okoljskih organizacij poudarilo, kako prisotnost vseh vrst vodnih pregrad vpliva na kakovost vode ter skoraj v celoti onemogoča selitev rib in siromaši evropske reke.

V uvodu je prisotne pozdravila evropska poslanka Mircea Diaconu v imenu oboje predsednice Forum za športno ribištvo in vodno okolje evropske poslanke Norice Nicolai. Ulrich Eichelmann iz nevladne organizacije Riverwatch z Dunaja je v referatu z naslovom *Rešimo modro srce Evrope (vodne pregrade na balkanskih rekah v luči evropske perspektive)* predstavil problematiko hidroelektrarn na balkanskih rekah. Dr. Falko Wagner z Univerze v Jeni v Nemčiji je s strokovnega stališča predstavil

Konferenca EAA v Bruslju

Vse večje evropske reke so večkrat pregrajene z jezovi, kar bistveno spreminja življenjske razmere v njih in njihovi okolici.

negativne vplive jezov hidroelektrarn na ekosisteme v rekah. Direktor nevladne organizacije WWF iz Romunije Magor Csibi je v svojem prispevku

na primeru malih hidroelektrarn v Karpatih v Romuniji opozoril na njihove uničujoče učinke na vodotoke in naravo. Vsi govorci s področja stroke

Poleg koncesnin še vodna povračila?

in okoljskih nevladnih organizacij so poudarili, kako prisotnost vseh vodnih pregrad vpliva na kakovost vode in skoraj v celoti onemogoča selitev rib, kar zelo siromaši evropske reke. Z nekaterimi tehničnimi posegi sicer skušajo omiliti negativne učinke, vendar nihanje vodnega nivoja povzroča veliko škodo na ribjih populacijah in biološkem ravnotežju, rastlinstvu, rečnih brežinah, spreminjanju rečnega toka ter povzroča poškodbe hrbtenice in umrljivost ribjih mladit. Dokazano je tudi, da vodne pregrade prispevajo k sproščanju metana v atmosfero. Evropski ribiči, ki smo pripravili to konferenco, ocenjujemo, da bi bilo nujno treba našeta dejstva upoštevati pri ocenjevanju vloge hidroenergije pri doseganju evropskih energetskih in podnebnih ciljev ter pri odločanju o gradnji novih hidroelektrarn iz javnih sredstev.

V nadaljevanju je predstavnica Evropske komisije za okoljsko problematiko Lourdes Alvarelos predstavila zadnje dopolnitve Evropske komisije na področju Evropske vodne direktive in hidroenergetike.

Ocena izvajanja okoljske zakonodaje EU kaže, da je stanje rek v Evropi alarmantno. Stevilčnost ribjih populacij se manjša, kar kaže na neuspešnost Evropske vodne direktive, pri čemer imajo znaten delež prav hidroelektrarne. Vse večje evropske reke so praktično pregrajene z jezovi. Pri tem je zelo zaskrbljujoče tudi, da male hidroelektrarne na manjših vodotokih zelo ogrožajo tamkajšnje ekosisteme, pri čemer je njihov učinek na energetske bilance izredno majhen in praktično zanemarljiv v primerjavi s škodo, ki jo povzročajo na rastlinstvu, živalstvu in v okolju.

Po predstavitvah so govorci odgovarjali na vprašanja prisotnih na konferenci, na kateri so sodelovali tudi slovenski evroposlanci Franc Bogovič, Lojze Peterle in dr. Igor Šoltes, opravičila pa sta se Tanja Fajon in dr. Milan Zver.

S strani EAA smo na konferenci sodelovali predsednik Fred Bloot in člana upravnega odbora Stefan Spahn in Borut Jerše. Konferenca se je udeležil tudi direktor Zavoda za ribištvo Dejan Pehar.

Na naslednji konferenci, ki bo aprila 2016, bo predstavljena problematika ogroženosti sulca s stališča gradnje hidroelektrarn. Pri predstavitvi bodo sodelovali tudi strokovnjaki Zavoda za ribištvo Slovenije.

Borut Jerše

Vlada RS je v letu 2008 na podlagi javnega razpisa podelila koncesije za izvajanje ribiškega upravljanja za vode v 67 ribiških okoliših. Za namen ribiškega upravljanja je Zakon o sladkovodnem ribištvu celinske vode, torej tekoče in tudi stoječe, razdelil na ribiška območja, ribiške okoliše in ribiške revirje. Vanje ne sodijo izločene vode, kot so vode posebnega pomena, izločene na podlagi Uredbe o vodah posebnega pomena (Uradni list RS, št. 52/07), s katerimi upravlja Zavod za ribištvo Slovenije, ter komercialni ribniki in ribogojnice, za katere si morajo fizične ali pravne osebe zaradi posebne rabe vode pridobiti tudi vodno pravico.

Ribiške družine so za izvajanje koncesije z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podpisale pogodbe. V ribiške okoliše in torej tudi v ribiško upravljanje je bila uvrščenih vrsta stoječih voda, na katerih se izvaja ribolov v skladu z ribiškogojitvenimi načrti, torej skladno z režimom, ki sicer velja tudi za tekoče vode. Izvajanje ribolova v teh vodah je torej ena od koncesijskih nalog, za katero ob podelitvi koncesije in podpisovanju koncesijskih pogodb ni bilo predvideno še dodatno pridobivanje vodnih pravic. Zakon o vodah je v 125. členu jasno določal, za katere namene neposredne rabe vode si je treba pridobiti vodno dovoljenje in v okviru druge rabe vode tudi povsem jasno predpisal, da *vodnega dovoljenja ni potrebno pridobiti za drugo rabo, ki presega splošno rabo po tem zakonu, pa zanjo ni treba pridobiti koncesije*. Če zanemarimo dilemo, ali je izvajanje ribolova sploh posebna raba vode – ribiči trdimo, da ne –, obstaja dejstvo, da so bili konkretni vodotoki in druga vodna telesa dodeljena v ribiško upravljanje na podlagi podeljene koncesije in podpisane koncesijske pogodbe. V tem kontekstu je treba tudi opozoriti, da temelje za izvajanje ribolova določa Zakon o sladkovodnem ribištvu, ki za pridobitev te pravice predvideva dve obliki: koncesijo za ribiško upravljanje ali pa ribolov v komercialnem ribniku, za kar si mora lastnik pridobiti vodno pravico, nikakor pa ne kakšne tretje variante.

S spremembo Zakona o vodah v letu 2012 se je kljub nasprotovanju Ribiške zveze Slovenije, ki pri ta-

kratnih pozicijskih poslancih ni bilo uslišano, izreka koncesije omejila le na koncesijo, podeljeno po Zakonu o vodah, in iz druge rabe izločila vse preostale koncesije. Na tej podlagi so vedno pogostejša stališča in zahteve ARSO, da se za ribolov na stoječih vodah, kjer se izvaja ribiško upravljanje v skladu z ribiškogojitvenimi načrti (torej gre za ribnike, ki nimajo statusa komercialnega ribnika!), poleg koncesije za ribiško upravljanje pridobi še vodno pravico. Uvajanje takšnih pravnih podlag za izvajanje ribolova ni samo v nasprotju z zakonom o sladkovodnem ribištvu, posledično pomeni tudi zahtevo, da se poleg koncesije plačuje še vodno povračilo, kar je dvojna dajatev državi za ribolov na istem vodnem telesu. Vodno povračilo je celo bistveno višje od že določene koncesijske dajatve, saj ARSO ob dejstvu, da Vlada RS ni določila cene za osnovo, pri odmerjanju le-tega uporablja kar osnovo, določeno za rabo vode v komercialnem ribniku. Takšnih dodatnih stroškov koncesionarji že ob sicer zaostrenih ekonomskih razmerah ne zmorejo. Zato smo v aprilu 2015 ustno in pisno pozvali ministra in ministrstvo za kmetijstvo, naj, da bi se izognili nadaljnjemu pravnemu zapletanju, nemudoma poskrbita za uskladitev zakonodaje, ki koncesionarjem ne bo nalagala še dodatnih nerazumnih stroškov. Ker do jeseni resnejše reakcije nismo zaznali, nekatere ribiške družine pa še naprej sprejemajo odločbe ARSO za plačevanje vodnega povračila, smo v oktobru posredovali ministru za kmetijstvo, ki je pristojen za ribištvo, in ministrici za okolje, ki je pristojna ▶

za vode, konkreten predlog za spremembo vladne uredbe o vodnih povračilih.

Da bi do sistemske ureditve problematike vsaj začasno preprečili neutemeljeno in nepravilno dvojno obremenitev koncesionarjev, ki izvajajo ribiško upravljanje v ribiških okoliših na stoječih vodah, kar so v praksi ribiške družine, ki kot društva izvajajo te naloge v javnem interesu, je RZS ministroma posredovala pobudo, da na Vladi RS čim prej sprožita postopek za dopolnitev Uredbe o vodnih povračilih (Uradni list RS, št. 103-5136/2002 in št. 122-6173/2007). Predlagamo dopolnitev 4. člena Uredbe o vodnih povračilih, ki določa, za katere namene ni treba plačevati vodnega povračila tako, da se mednje uvrstijo

Ribnik v Preserjahu je le eden od številnih slovenskih ribnikov, ki so predmet ribiškega upravljanja po koncesijskih pogodbah, po katerih ribiči plačujejo državi koncesnino, država pa bi od njih rada še vodno povračilo, kar pomeni dvojno in nepravilno obremenitev upravljalcev - koncesionarjev. Le-ti morajo namreč plačevati vodna povračila na podlagi vodnega dovoljenja le za upravljanje s komercialnimi ribniki.

tudi ribniki, namenjeni izvajanju ribiško gojitvenih načrtov po predpisih o sladkovodnem ribištvu.

Na tak način bi bili iz vodnega povračila izvzeti ribniki, na katerih se ribiško upravljanje izvaja v skladu z ribiško gojitvenimi načrti, ki jih pripravlja Zavod za ribištvo RS, potrdi pa pristojni minister in se zanje v skladu s sklenjenimi koncesijskimi pogodbami že plačuje koncesijska dajatev. Nenazadnje bi za tovrstne ribnike glede plačevanja vodnega povračila veljala enaka ureditev, kot velja za ribnike, namenjene izvajanju lovskih gojitvenih načrtov po predpisih o lovu divjih živali ali za vzrejo vodnih organizmov za repopulacijo, če je le-ta potrjena v ribiško gojitvenem načrtu.

Z MKGP smo bili obveščeni, da nas v prizadevanjih podpirajo, stališča MOP pa še ne poznamo. Ob zaključku tega prispevka je treba opozoriti tudi na dejstva, da je država vodne pravice podelila na podlagi vlog ribiških družin in da vodna povračila poskuša zaračunavati na podlagi odločbe o podeljeni vodni pravici, ki vsebuje tudi določbe o vodnem povračilu, pa se zaradi takšne vsebine odločbe ni nihče pritožil. Nenazadnje sem že pred precej leti v glasilu Ribič v članku na temo vodnih pravic opozarjal na dejstvo, da vodne pravice ne bodo podeljene zastoj in da je za odločitev že pred posredovanjem vloge za pridobitev potrebna celovita ekonomska presoja.

*Besedilo in fotografija:
Peter Solar*

Poseganje lokaln

Mestna občina Ljubljana (MOL) je med varstvenimi režimi, določenimi z Odlokom o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, sprejetimi konec poletja 2015, v krajinskem parku prepovedala ribolov (razen v Koseškem bajerju) in hraniti vodne živali, v ribniku Tivoli pa dovolila izlov živali tujerodnih vrst in vlaganje živali domorodnih le s predhodnim soglasjem Zavoda R Slovenije za varstvo živali (ZRSVN). Za neposredni nadzor v naravi je MOL pooblastila upravljavca krajinskega parka, ki naj bi to počel z naravovarstvenimi in prostovoljnimi nadzorniki, za inšpekcijski nadzor pa določila pristojne inšpektorje po zakonu, ki ureja ohranjanje narave in po drugih predpisih.

RZS je v preteklosti že večkrat opozarjala, da v ribiške okoliše in ribiško upravljanje pogosto posegajo različni deležniki v nasprotju z določili Zakona o sladkovodnem ribištvu. Doslej se je to najpogosteje dogajalo z različnimi gradbenimi posegi in načinom posebne rabe vode. Ta primer pa jasno kaže, da si nekateri prek pravnih instrumentov nezakonito prilaščajo pristojnosti, ki jim ne gredo.

V Sloveniji se ribolov lahko izvaja na podlagi Zakona o sladkovodnem ribištvu, ki za pridobitev te pravice predvideva dve obliki: prva je pridobitev koncesije za ribiško upravljanje z ribiškim okolišem, ki jo podeli Vlada R Slovenije, druga pa je ribolov v komercialnem ribniku, za katerega si mora pravna ali fizična oseba pridobiti vodno pravico za rabo vode. Ribnik Tivoli sodi v barjanski ribiški okoliš, ki je bil s koncesijo podeljen v ribiško upravljanje RD Barje, zanj pa za izvajanje ribolova plačuje 188 evrov letne koncesije. Ribnik je torej predmet ribiško gojitvenega načrtovanja, ki ga vodi in predpisuje država oziroma pristojni ministri, in ne komercialni ribnik.

Izvajanje ribolova je v skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu ena izmed nalog, ki jih imajo koncesionarji pri izvajanju nalog ribiškega upravljanja v ribiškem okolišu. Urejanje ribiških revirjev in njihove namembnosti, ribolovnih režimov, števila ribolovnih dni, količine uplena rib in ribiška tekmovanja so aktivnosti, katerih urejanje sodi v načrte ribiškega upravljanja v ribiškem območju in v ribiško gojitvene načrte. Predlog načrtov pripravi Zavod za ribištvo na podlagi mnenj izvajalcev ribiškega upravljanja in lokalnih skupnosti, sprejme pa jih minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v soglasju z ministrom, pristojnim za ohranjanje narave, in ministrom, pristojnim za vode. Res je je pri pripravi teh dokumentov treba upoštevati tudi režime po predpisih o ohranjanju narave in voda, ki bi lahko vplivali na izvajanje ribiško gojitvenega načrta. Zato bi bilo toliko bolj upravičeno pričakovati, da bodo v pripravo teh režimov vključeni interesi vseh deležnikov, še zlasti upravljalcev (ribiške družine) in odgovornih za pripravo ribiško gojitvenih načrtov (Zavod za ribištvo), ki pa se jih je v tem primeru preprosto ignoriralo.

Stališče, navedeno v dokumentu *Strokovni predlog za zavarovanje Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba* (izdanega na ZRSVN v Ljubljani marca 2015), da »posедanje ribičev z ribiški palicami ob ribniku moti vidno podobo ribnika«, je za ribiče žaljivo in neprimerno označuje značaj ter pravice slovenskih sladkovodnih ribičev, ki imajo tradicijo že od

e skupnosti v ribiško upravljanje

V zadnjem obdobju je ribnik Tivoli namenjen predvsem vzgojno-izobraževalnim procesom oziroma delu z mladimi. (Foto: I. Miličič)

leta 1880. Varovanje narave, posebno vodnega živilja, vodnega in obvodnega živalstva ter rastlinstva, zagotavljanje razmer za razvoj ribištva in ribogojstva ter vedno višja usposobljenost ribičev za izvajanje tovrstnih aktivnosti so bili vedno prednostni cilji delovanja ribičev in zato v načelu nikoli v nasprotju z interesi ter cilji ohranjanja narave.

Prav zaradi tovrstnih ciljev je ribnik Tivoli v zadnjem obdobju namenjen predvsem vzgojno-izobraževalnim procesom oziroma delu z mladimi. Zato je toliko težje razumeti ravnanje MOL, kjer v okviru projekta Ljubljana – zelena prestolnica poteka podprojekat Urbani ribolov, katerega člani so tudi ribiči. Na možnost preživljanja pro-

stega časa v takšni obliki – ribolov v urbanem okolju – so ponosni marsikje v Evropi, denimo v Münchnu, Parizu ali Londonu. Ribiči tudi ne želimo, da bi športni ribolov, ki sicer še ni olimpijska disciplina, ločevali ali ga celo odpravili od drugih pristočasnih dejavnosti.

RZS, ki ima med svojimi pomembnejšimi nalogami delovanja tudi zastopanje interesov ribiških družin, da se ne bi poglobljajl konflikt med različnimi deležniki (različni upravljalci in nadzorne institucije), od resornega ministrstva pričakuje, da v skladu s svojimi pristojnostmi sproži oziroma opravi nadzor nad zakonitostjo dela organov lokalne skupnosti oziroma sproži postopek za presojo ustavnosti in zakonitosti občinskega odloka. V končni fazi pri tem ne gre samo za interes konkretnih ribiških družin, temveč tudi za vlogo, ki jo imajo javna služba – ZZRS, resorno ministrstvo in drugi nadzorni mehanizmi na področju sladkovodnega ribištva oziroma pri izvajanju konkretnega odloka. Doslej so bili odzivi na posredovano informacijo prejkone mlačni in nestrokovni, kar je lahko kvečjemu zgled za podobna ravnanja v drugih okoljih. Tega pa si ribiči zagotovo ne želimo, niti to ni v interesu tako oprevane pravne države.

Peter Solar

Sprejet je Program upravljanja rib v celinskih vodah R Slovenije za obdobje do leta 2021

Vlada Republike Slovenije je 3. decembra 2015 sprejela Program upravljanja rib v celinskih vodah R Slovenije za obdobje do leta 2021 (v nadaljnjem besedilu: Program). Podlaga zanj je 10. člen Zakona o sladkovodnem ribištvu.

Program je podlaga za pripravo načrtov ribiškega upravljanja v ribiških območjih in ribiško-gojitvenih načrtov za ribiške okolišje. Njegova priprava je v sodelovanju z Zavodom za ribištvo R Slovenije, Ribiško zvezo Slovenije in ribiško inšpekcijo potekala od leta 2009. Osnutek Programa je že upošteval naravovarstvene smernice v skladu s pripombami Zavoda RS za varstvo narave.

V letu 2013 se je začel postopek celovite presoje vplivov na okolje, v okviru katerega je podjetje Aquarius, d. o. o., sestavilo okoljsko poročilo. Ministrstvo za okolje in prostor (MOP)

je izdalo mnenje o njegovi ustreznosti in ga skupaj s Programom posredovalo v javno razgrnitev.

Javna razgrnitev je bila v obdobju od 23. decembra 2014 do 31. januarja 2015, javna obravnava pa je potekala 23. januarja 2015. Po javni razpravi je pripravljavec Program dopolnil s prispelimi pripombami in predlogi za dopolnitve ter priporočili in omilitvenimi ukrepi iz okoljskega poročila. MOP je 15. junija 2015 izdalo Odločbo o potrditvi sprejemljivosti Programa na okolje, dopolnjenega s pripombami iz medresorskega usklajevanja.

Vplive na okolje pri izvajanju bodo spremljali na podlagi letnih poročil izvajalcev ribiškega upravljanja v ribiških okolišjih, spremljanja ribjih populacij in drugih podatkov iz ribiškega katastra.

Programa zaradi njegove obsežnosti ne bomo objavljali v Ribiškem informatorju, dostopen pa je na spletni strani MOP oz. na povezavi http://www.mkgrp.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/browse/2/article/12447/8398/3d94bfec7f5c6b86fddb09be4a5fd0d1/.

Uredništvo

Vplivi gradnje in obratovanja velikih hidroenergetskih objektov na ribe

Slovenija je revna s surovinami. Je pa bogata z vodo. Ta predstavlja obnovljiv vir energije in kot taka naravni potencial njenega energetskega izkoriščanja. Temu težko nasprotujemo. Še predvsem, ker gradnja hidroelektrarn prinaša lokalnemu prebivalstvu tudi vrsto drugih ugodnosti (nova delovna mesta, izkoriščanje tehnološke in namakalne vode, izboljšana poplavna varnost, čiščenje odpadnih voda, izgradnja nove cestne infrastrukture, možnosti razvoja rekreativnega turizma, ...), ki se jim lokalne skupnosti običajno nočejo odpovedati, pa četudi za ceno trajne izgube naravnih vrednot.

Hidroelektrarna z infrastrukturo v času gradnje in obratovanja predstavlja poseg v spremembo vodnega režima in s tem spremembo ekosistema na celotnem njenem vplivnem območju. Vplivi nastanejo trenutno in se nadaljujejo do njegovega dokončnega preoblikovanja. To pa lahko traja tudi 30 let in več. V glasilu Ribič so bili že večkrat opisani, žal brez kritičnega odziva pri projektiranju in gradnji novih hidroenergetskih objektov. Smatram, da gre za posege z velikim vplivom na celotno združbo vodnih organizmov in je nujno problematiko še enkrat osvetliti ter izrecno izpostaviti tiste omilitvene ukrepe, ki lahko že storjeno in še pričakovano škodo omilijo.

Vplivi in omilitveni ukrepi gradnje hidroelektrarn

Gradnja hidroelektrarne predstavlja prostorsko in časovno intenziven gradbeni poseg v območju stalne vode nekega vodotoka. Običajno gre za velike alpske reke (Sava, Drava, Soča, ...), ki s svo-

jimi hidrološkimi razmerami ribičem onemogočajo izvedbo uspešnega intervencijskega odlova rib, rakov, žab, školjk, piškurjev in drugih vodnih organizmov ter učinkovito zaščito območja gradbišča pred njihovim ponovnim vdorom. Pri spremljanju teh beležimo naslednje negativne vplive:

- čezmeren hrup delovnih strojev (kopači, rineži, kamioni, ...) in prenos tresljajev skozi medij (voda, dno, naplavina, objekti vodne infrastrukture, ...) ima časovno omejen negativen učinek na ribe (strah). Od 50 pa do 75 % populacije vodnih organizmov se (v soodvisnosti s površino in količinskim ter časovnim pretokom in temperaturo vode) umakne iz območja neposrednega vpliva. Njihov povratek je odvisen od časa in intenzivnosti del. Preostalih 25 do 50 %, predvsem zaroda in mladice rib ter vse vrste rakov, školjk, piškurjev in talnih nevretenčarjev, pa se iz lokacije neposredne gradnje ne seli ali pa je ta selitev prepočasna. Beg je vezan na dosegljiva skrivališča (naplavine, bivalne luknje, talne jame, podvod-

ni koreninski sistemi drevja, špranje v skalnem dnu ali obrežnih zavarovanjih iz lomljenca, ...) in njihovo mehansko uničenje je neizbežno. Še predvsem, ker gre za sočasen površinsko in globinsko obsežen strojni poseg na celotni površini vodnega telesa. Se pa da to uničenje vodnih organizmov omiliti s sektorsko gradnjo. Ta omogoča krajše selitvene poti in s tem beg iz aktivnega v mirujoče območje gradbišča, brez občutnejšega dviga stroškov gradnje.

- Sočasno s strahom se pojavlja tudi stres z vplivi na imunski sistem, rast, zdravstveno kondicijo in razmnoževanje vodnih organizmov. Tega je v Ribiču 3/2014 v prispevku Strah in stres pri ribah podrobno opisala dr. Vlasta Jenčič. Ni mu kaj pridati in lahko ga prenesemo tudi na ribe v razmerah intenzivnega gradbišča. Tudi tega lahko občutno omilimo s sektorsko gradnjo.

- Za poglobljanjem dna akumulacijskega prostora in odstranjevanjem naplavin ostane dno vodnega telesa izrazito jamasto. Ob sušnih pretokih do

Intenzivna gradbena dela z nasipavanjem gradbenih platojev v pretočnem profilu korita.

Strojna poglobitev dna in priprava proda v sredinski osi vodotoka za odvoz bi se v korist vodnih organizmov dala izvesti tudi drugače.

pričetka obratovanja hidroelektrarne pa običajno v teh depresijah poginjajo ribe, raki, školjke, piškurji ter drugi vodni organizmi. Omilitveni ukrep je poravnano dno s padcem proti sredinski osi vodotoka ali pa sprotno reševanje rib z intervencijskimi odlovi. Ti seveda za zarod in mladice niso učinkoviti ter je njihov pogin neizogiben.

- V času razmnoževanja prihaja do velikih selitev in koncentracije drstečih ter spremljajočih vrst rib na majhnem

vplivnost na vodne organizme izredno visoka. Še predvsem v razmerah sušnih pretokov. Takrat količina plavajočih teles (koncentracija suspendiranih delcev) presega naravno distribucijo skozi daljše časovno obdobje (čas izpostavljenosti suspendiranim delcem) in postane čiščenje škrg s sluzjo onemogočeno. Na škrgah se poveča plast mulja in s tem kritično zmanjša sposobnost izmenjave plinov s posledico oteženega dihanja ter zadušitve rib. Poizkusi stroke izka-

sredno vpliva na fotosintezo in s tem na zmanjšano osnovno produkcijo ribje hrane, posledica pa je njihova upočasnjena rast ter manjša zdravstvena odpornost.

- Mehanski vplivi plavajočih delcev so odvisni predvsem od njihove oblike. Okrogli so manj nevarni. Prisotni ostro-robi delci stekla, kovin, plastike, ... pa poškodujejo občutljivo dihalno tkivo škrg. Tako poškodovane ribe so dozretnejše za nekatere vrste okužb oziroma je nji-

Regulacija pritoka, ki bi lahko bil nadomestno drstišče reofilnih in oligoreofilnih vrst rib akumulacijskega bazena hidroelektrarne.

S pokritim kanaliziranjem pritoka akumulacijskega bazena hidroelektrarne je bilo trajno uničeno drstišče oligoreofilnih rib.

prostoru drstišča. Ribe se običajno, zaradi razmnoževalnega nagona, ne umikajo. V neposrednem območju gradbišča hidroelektrarne prihaja do mehanskega uničenja drstnic in njihovih spolnih produktov oziroma že izvaljenega zaroda. Omilitveni ukrep je lahko le sektorska gradnja ali začasna prekinitev del v vplivnem območju procesa razmnoževanja.

- Plavajoči organski in anorganski delci naravnega izvora so na vseh vodah stalno prisotni in to najrazličnejših velikosti, oblik ter količin. Njihov nastanek je v naravnih razmerah vezan na hidrometeorološke dogodke – padavine s spiranjem kamenin ter zemljin in so v koncentracijah ter času omejeni. Ribe, raki, školjke, piškurji, ... občasno živijo v zmerno kalni vodi. Posledice se odražajo v neznatnih izgubah. Ribe po površinah škrg intenzivneje izločajo sluz, ki sproti odstranjuje inertne suspendirane delce. Z dvigom količine plavajočih delcev se vodni organizmi nagonsko umaknejo v zatone in biološko sprejemljive vodne vire (pritoke, talne izvire, ...), kjer ostanejo do normalizacije stanja. V primeru površinsko ter časovno intenzivnih del gradnje hidroelektrarn pa prihaja do spiranja velikih količin skozi daljše časovno obdobje. Te količine sicer nihajo po dolžini vodotoka (padajoča transportna sposobnost), je pa njihova

zujejo, da so 50 dnevni letalni odmerki za ribe v naravnih razmerah 300 mg suspendiranih delcev na liter vode. Omilitveni ukrepi so zaprte gradbene jame ali sektorska gradnja vzdolž ene in nato druge polovice vodnega telesa, ki omogoča mešanje kalne ter čiste vode in krajše selitvene poti prisotnih vodnih organizmov.

- Ob povečani količini plavajočih delcev iz območja gradbišča in izničenju transportne sile prihaja do njihovega čezmernega odlaganja ter s tem do prekinitja dna in uničenja talnih nevretenčarjev, školjk, ... Te običajno plavajoče frakcije zasujejo, ob povečanih pretokih pa jih odnese skupaj z razrahljano usedlino dna. S slednjim se v neposrednem območju vpliva suspendiranih delcev dolgoročno osiromaši prehranjevalna baza rib (sterilnost dna) in s tem upočasnijo njihova rast ter zmanjša zdravstvena odpornost.

- S povečano koncentracijo plavajočih delcev se zmanjša samočistilna sposobnost vode, spremeni se njeno trofično stanje in oblikovanost dna, ... Plavanje rib je ovirano, zmanjšana je sposobnost prehranjevanja z izpadom prirastka, povečana je poraba energije zaradi čiščenja škrg, zmanjša se sposobnost orientacije s povečanim učinkom njihovega plenjenja, ...

- Intenzivno kaljenje vode nepo-

hova obolenost z mikrobakteriozami, saprolenozami in drugimi pogostejša. Pri transportu večjih plavajočih ostro-robih delcev pa prihaja do mehanskih poškodb (udarci, vreznine) na povrhnjici in usnjici rib, lahko pa tudi do njihovega neposrednega pogina.

- V transportirani antropogeni usedlini dna je prisotna vrsta okolju nevarnih ter škodljivih snovi (težke kovine, PCB, fenoli, DDT, endrin, ...) Finejše frakcije plavin iz območja gradbišča ribe použijejo (fagocitirajo) in transportirajo v vse organe telesa, največ pa v vranico. Posledice so dolgoročne in bi jih bilo nujno sistematsko obdelati.

- Na drstiščih pod gradbiščem hidroelektrarne prihaja do sprememb oblikovanosti in strukture dna, hitrosti pretokov, spremenjene prosojnosti vode, stalne prisotnosti plavajočih delcev, zasutja drstnih medprostorov rečnega dna, ... in s tem do izničenja naravnih reprodukcijskih pogojev rib vse do dneva zaključka gradnje oziroma samosanacije naravnega stanja. V času neposredne drsti pa se plavajoče frakcije usedajo in lepijo na površino iker ter zapolnijo drstne niše dna. Zmanjša se pretok – vsebnost kisika s posledico uničenja iker oziroma že izvaljenega zaroda. Omilitveni ukrep je lahko le časovno in prostorsko načrtovana gradnja vodne infrastrukture hidroelektrarne.

- V normalnih pogojih potekajo procesi razkroja v vodnih telesih neprekinjeno. Na površini dna so ti procesi aerobni – s prisotnostjo kisika. Znotraj naplavin in usedlin pa so ti procesi anaerobni oziroma potekajo brez prisotnosti kisika. Z odstranjevanjem prodišč in poglobljanjem dna akumulacijskega prostora vodnega telesa prihaja do spiranja pokritih nerazkrojenih organskih delcev. Ti se pričnejo pospešeno razkrajati in ob tem porabljati velike količine raztopljenega kisika, znotraj naplavin pa do sproščanja strupenega žveplovodika, dioksida, metana, ... Posledice so pogini

sti vode, ... v času gradnje hidroelektrarne ni mogoče izvajati športnega – turističnega ribolova s posledico izpada izvirnega dohodka upravljanja ribiškega okoliša.

Opisani negativni učinki gradnje pa se še stopnjujejo s poseki drevja in drugega obrežnega rastlinja ter ekološko in stroškovno nekritično erozijsko zaščito vseh brežin z lomljenjem. Ti predstavljajo trajno izgubo zračnega prehranjevanja rib in povečano izpostavljenost plenjenju ribojedih ptic. In če temu dodamo še gradbeno preoblikovanje vseh pritokov, vključno z visokimi pregradami

tudi njegov vrstni sestav. Oblikovati se začnejo razmere za življenje limnofilov (ribe stoječih voda).

- Sprememba izrazito rečnega habitata v mešani pod pregrado hidroelektrarne do naslednje zaježitve predstavlja velik vpliv na reofilne, manj pa na oligoreofilne vrste rib. Populacija reofilov občutno pade, oligoreofilov z večjo hidrološko in hidromorfološko toleranco pa lahko tudi naraste, če so izpolnjeni pogoji njihove naravne reprodukcije.

- Sprememba fizikalno kemičnih parametrov se odraža v dvigu in ekstremnejšem dnevnem ter letnem ni-

Zadrževalniki plavja z visokimi pregradami so trajno prekinili selitvene poti v pritoke akumulacije.

Kilometri zloženega lomljenca in betonskih zidov brez enega samega drevesa.

vodnih organizmov, ki pa jih ribiči ob tako obsežnih gradbenih delih le poredko zaznajo.

- Iz območja gradbišča hidroelektrarne in gradbenih strojev prihaja do kontroliranega ter nekontroliranega izliva uporabljenih okolju nevarnih in škodljivih snovi (naftni derivati, premazi, cementno mleko, ...). Uporaba cementa in izcejanje cementnega mleka sta običajna. Pri tem delci cementa lebdi – plavajo s tokom vode kot mikrokapsule in se aktivirajo v stiku s substratom dna ali vodnimi organizmi. Ob samem raztapljanju se tvori kalcijev hidroksid z močno alkalno reakcijo, ki pri ribah povzroča razpad škržnih resic in s tem njihovo zadušitev. Omilitveni ukrepi so običajno predpisani, izvajalci gradbenih del pa jih le redko upoštevajo.

- Pri poglobljanju dna z miniranjem prihaja do neposrednega uničenja rib, rakov, žab, školjk, ..., trajnih poškodb skeleta, ... zaradi eksplozije in posredno zaradi padajočih frakcij ter njihovega zasutja. Škodo lahko v celoti preprečimo z nadzorovanim miniranjem kamnitih hribin v sektorsko nasutih minskih poljih.

- Zaradi obratovanja delovnih strojev, prenosa tresljajev in hrupa skozi vodo ter dno, povečane kalno-

za prestrežanje plavja, je povzročena škoda neizmerljiva. Ihtiološke raziskave izkazujejo izgube do 50 % vodnih organizmov (rib) zaradi neposredne gradnje hidroenergetskih objektov. To škodo pa lahko občutno zmanjšamo z opisanimi omilitvenimi ukrepi.

Vplivi in omilitveni ukrepi obratovanja hidroelektrarn

Obratovanje velikih hidroelektrarn predstavlja trajno spremembo vodnega režima in ekosistema. Večino vplivov zaznamo takoj, dokončno preoblikovanje celotnega ekosistema pa lahko traja desetletja. Za lažje razumevanje teh procesov in omilitvev nepotrebne škode jih bom poskusil osvetliti:

- Sprememba izrazito rečnega v jezerski habitat na območju zaježitve hidroelektrarne predstavlja velik vpliv na reofile (ribe hitro tekočih, hladnih in s kisikom bogatih voda) in oligoreofile (ribe srednje hitro tekočih voda). Reofilne vrste rib (sulec, potočna postrv, lipan, blistavec, pisanec, babica, ...) trajno izginejo, populacija oligoreofilnih vrst rib (podust, mrena, platnica, androga, ...) pa se občutno zmanjša. V novem ekosistemu nastane pomanjkanje hrane. Količina bentosa se zaradi preplavljanja prvotnih plitvin zmanjša, spremeni pa se

hanju temperature vode, zmanjšani prosojnosti, pasovni vsebnosti kisika, povečanem odlaganju plavajočih delcev, ... Nad hidroelektrarno se občutno zviša temperatura vode. Pri salmonidih je optimalna od 7 °C do največ 19 °C. V vplivnem območju zaježitve pa naraste tudi nad to mejo. Pri temperaturi nad 20 °C se pojavijo stresi, pri 25 °C pa je izkazana povečana smrtnost. Ta je pri dnevnih razponih nad 8 °C za salmonide in lipane 100 %. Še predvsem, če gre za sinergijo učinkov dviga temperature in padca vsebnosti kisika. Se pa izboljšajo razmere za nekatere krapovce. Njihova optimalna temperatura je od 22 °C do 28 °C, stres pa se pojavi pod 15 °C oziroma nad 28 °C.

- Vpliv pregrevanja vode se stopnjuje z vsako novo zaježitvijo – hidroelektrarno.

- V akumulacijah se občutno poveča razrast rastlinskega planktona z neposrednim vplivom na prosojnost vode.

- Spremeni se transport plavajočih delcev. V zgornji vodi hidroelektrarne se poveča odlaganje plavja, v spodnji vodi pa njihovo dolvodno odplavljanje. Nastanek in procese razkroja s posledicami sem opisal v predhodnem poglavju. Je pa v tem delu potrebno poudariti, da se nad pregradami plavajoči

delci skozi čas pospešeno usedajo v debelih plasteh. Med temi tudi toksične usedline komunalnih, tehnoloških, in drugih odplak. Ob njihovi nadaljnji distribuciji so posledice za vodne organizme uničujoče.

- Velika dnevna nihanja vode kot posledica energetskega uravnavanja pretokov. Presušijo drstišča in pasišča rib s posledico uničenja spolnih produktov (iker, zaroda) in drstečih ter spremljajočih rib. Smrtnost pa se še stopnjuje v primeru neporavnanege – jamastega dna.

- Prekinitev selitvenih poti po toku navzgor in navzdol zaradi iskanja hrane

Jata kormoranov ima v gradbeno preoblikovanem koritu poenostavljen ribolov.

Nesreča ali uspešen ribolov v turbini ene naših hidroelektrarn.

ter procesov razmnoževanja. Večina naših rib je spomladanskih drstnic. Podust, platnica, rdečeočka, ... se prične seliti marca pri temperaturi vode od 10 °C do 15 °C, mrena, ploščič, klen, ... aprila pri temperaturi od 13 °C do 15 °C, postrvi pa maja in se selijo vse do pozne jeseni. Ihtiološka stroka navaja od 23 pa do 36 vrst rib, ki se stalno ali občasno selijo. Njihove selitvene poti pa so različno dolge. Med temi vsekakor izstopa podust z zabeleženo 140 km gorvodno in 446 km dolvodno selitvijo.

- Prekinitev selitvenih poti v pritoke z regulacijo in kanaliziranjem njihovih izlivnih delov ter gradnjo visokih stopenj za premagovanja padcev in pregrad za prestrezanje plavja.

- Uničenje naravnih drstišč nad in pod hidroelektrarno s spremembo vodnega režima, globine ter prosojnosti vode in sestave rečnega dna.

- Sekundarni učinki zaradi izgube orientacije s posledico mehanskih poškodb na ribah pri padcu prek zapornic in na odzemnih mestih zaradi pritiska na trde elemente, vreznine na trdih in premikajočih se delcih zaradi velike hitrosti turbin, nastanka plinskih mehurjev s poškodbami, ... V nezaščitenih turbinah je smrtnost rib lahko tudi 25 %.

- Gradbeno preoblikovano korito z erozijsko zaščito (zasip meandrov, vzdolžna izravnavna korita, betonski zidovi, zložbe lomljenca) onemogočajo ponovno zarast in razrast vodnih rastlin ter obvodnega drevja. S tem pa je uničen vir prehranjevanja rib. Sočasno se poveča število vrst zaščitenih ribojedih ptic (kormoran, veliki žagar, čopasti ponirek, siva čaplja, bela čaplja, ...). Narašča njihova populacija in daljša se čas njihove prisotnosti. Zaradi izgube naravnih skrivališč (podrto drevje, podvodni koreninski sistemi, vodno rastlinje, ...) se poveča obseg vznemirjanja in pljenja rib.

- Ureditev umetnih plitvin in njihova zasaditev z makrofiti.

- Izgradnja funkcionalnih ribjih stez za selitve rib čez pregradne objekte hidroelektrarn in zadrževalnikov plavin ter visokih stabilizacijskih stopenj na pritokih.

- Vgradnja učinkovitih sistemov za odvrčanje rib od turbin na njihovi dolvodni poti.

- Ponovna ureditev reguliranih in kanaliziranih korit izlivnih delov večjih pritokov ter vzpostavljanje nadomestnih drstišč reofilnih ter oligoreofilnih vrst rib.

- V zajezitvah hidroelektrarn z vlaganjem limnofilov (krap, linj, som, ščuka, smuč, ...) prihaja tudi do vnašanja tuje-rodnih vrst rib (pseudorasbora, sončni ostriz, ameriški somič, srebrni koreselj, ...) in s tem do kompeticije na virih hranjenja ter do širjenja virusnih in bakterijskih bolezni ter parazitov rib (spomladanska viremija, ihtiofiritija, eritrodermatitis, kozavost krapov, ...).

- Razvrednoten je estetski vidik krajine, nastajajo mikroklimatske spremembe (veter, ...) in s tem zmanjšana privlačnost športnega ribolova.

Omilitveni ukrepi, ki bistveno vplivajo na izboljšanje stanja vseh prisotnih domorodnih vrst rib, so večji del znani. Njihovo uresničevanje je v domeni investitorjev in znanja projektantov ter volje upravljavcev hidroelektrarn. Za boljše predstavo zmanjšanja negativnih vplivov jih navajam:

- Ohranitev naravnih brežin akumulacijskega prostora, ki niso izpostavljene erozijskim procesom.

- Zaščita erozijskih brežin z vrbovim popletom in le izjemoma z neporavnanim lomljenjem.

- Zasaditev manjkajoče avtohtone visoke obrežne vegetacije in njeno selektivno vzdrževanje.

- Odstranitev – prestavitev zadrževalnikov plavja iz izlivnih delov v višje ležeče predele pritokov.

- Odstranjevanje usedlin dna s črpanjem, brez praznjenja akumulacijskega prostora z njihovim dolvodnim odplavljanjem.

- Minimalen dvig stalnih pretočnih količin (ekološko sprejemljivega pretoka).

- Zagotavljanje stabilnega pretoka vode v času reprodukcijskih procesov rib.

- Umetna vzreja izginjajočih zaščitenih in ogroženih vrst rib (podust, platnica, bolen, ...) za njihovo ponovno naselitev znotraj vplivnega območja hidroenergetskih objektov.

Kot sem že uvodoma napisal, je energetskemu izkoriščanju naših voda težko nasprotovati. Smatram pa, da bi s preudarno gradnjo bistveno omilili škodo na okolju in z bolj učinkovito rabo električne energije občutno zmanjšali potrebe po gradnji novih hidroelektrarn.

Milan Štraus

Na avtorjevo željo prispevek ni lektoriran.

Vpliv gojenih rib na zdravje rib v naravi in obratno

Izrek Zdrav kot riba ni nastal po naključju, saj je včasih prevladovalo mnenje, da so ribe v naravi zaradi naravne selekcije zdrave, s čimer se deloma lahko celo strinjamo. Povsem zanesljivo pa je, da človek s svojimi dejavnostmi bistveno vpliva tudi na zdravje rib v naravi, kot je tudi res, da prostoživeče ribe lahko zbolijo tudi same. Da bi lažje obvladovali tveganja za bolezni in izgube rib v naravi in intenzivni vzreji ter obratno, je treba poznati njihove povezave in medsebojno delovanje številnih spremenljivk, zlasti še vrste gostiteljev, povzročiteljev bolezni in okolja.

Poznavanje bolezni in zdravstvene problematike rib v ribogojnicah in drugih vzrejnih objektih je iz objektivnih razlogov mnogo obsežnejše od poznavanja zdravstvenega stanja rib v naravi. V nasprotju z ribami v naravi ribe v intenzivni vzreji neprestano nadziramo in proučujemo, njihovo zdravje pa lahko bolj ali manj uspešno obvladujemo tudi prek nadzorovanega okolja. Iz narave imamo po navadi le podatke o občasnih izgubah rib zaradi določene bolezni, ne poznamo pa mehanizmov, kako in zakaj je bolezen sploh nastala. Neprestano poudarjamo, da je za izbruh večine bolezni odločilen stres, katerega mu so praviloma podvržene le ribe v intenzivni vzreji, pozabljamo pa, da so stresu izpostavljanje tudi ribe v naravi, na primer zaradi izogibanja plenilcem in pri iskanju dovolj primerne hrane. Stres ribam povzročajo tudi različni posegi v naravo, zaradi katerih je spremenjeno njihovo naravno življenjsko okolje in so prekinjene njihove poti. Tudi prisotnost in vpliv različnih onesnažil v vodi, spreminjanje vodostaja in temperature vode negativno vplivajo na naravne obrambne mehanizme rib. Omenjeni vplivi, ki se kopirajo in različno kombinirajo med seboj, se različno izražajo: od na videz nepomembnih do usodnih posledic na prostoživeče ribe. Zelo verjetno je tudi, da pogosto ali celo največkrat v naravi sploh ne opazimo bolnih rib, saj zbole-vajo in umirajo posamič ali pa so zaradi oslabilnosti lažji plen ribjih plenilcev.

Najprej se moramo vprašati, kaj bolezen sploh je. Ali je to bolezensko stanje le v ožjem pomenu besede ali tudi v širšem, ko v resnici mislimo na odsotnost dobrega počutja in vsak proces, zaradi katerega oslabi organizem, da ne more več opravljati običajnih življenjskih funkcij, vključno z odzivi na okolijske dejavnike, strupene snovi, podnebne spremembe, prehrano, okužbe, prirojene okvare ali katerekoli kombinacijo naštetih dejavnikov. Bolezen se potem pojavi v številnih kombinacijah, ki so odvisne od intenzivnosti medsebojnih vplivov gostitelja, povzročitelja bolezni ter oko-

lja, kar je v literaturi slikovito grafično prikazano z različnimi prekrivanji treh enakih krogov. Zaradi orodij in možnosti, ki jih imamo v znanosti, zelo veliko vemo o povzročiteljih bolezni, še vedno pa ne poznamo povsem dobro njihove povezave s gostiteljem oz. kaj privede in kako nastane bolezen. Še najmanj so raziskani in pojasnjeni dejavniki okolja. Kemijske in fizikalne lastnosti vode, ki so merljive, sicer poznamo, vključevati pa je treba še nekatere druge spremenljivke, povezane s človekovimi posegi v naravo. Pri boljšem poznavanju le-teh je nujno povezovati znanje in aktivnosti širšega nabora različnih strokovnjakov, med katere nujno sodijo tudi ribiči.

Sladkovodne ribe živijo v različnih vodnih okoljih, ki jih določajo tok vode, temperatura in kisik. Zlasti v nižjih delih vodnih tokov, kjer je večja poseljenost ljudi in obremenitev z industrijo, na okolje rib vplivajo tudi te aktivnosti. Upoštevati je tudi treba, da se morajo ribe, ki se selijo, neprestano prilagajati različnim okoljem, tudi povzročiteljem bolezni, ki se v različnih okoljih lahko spreminjajo. Večina zunanjih zajedavcev rib lahko preživi v različnih okoljih, nekateri pa za preživetje potrebujejo vmesne gostitelje, ki so omejeni le na določeno okolje, kar lahko bistveno vpliva na pojav in širjenje bolezni. Nekateri zajedavci pa za razvoj in preživetje poleg rib potrebujejo še druge gostitelje.

Za širjenje bolezni, posebno tistih, pri katerih povzročitelji bolezni ne preživijo dolgo zunaj ribjega organizma, je bistvena gostota rib. Zato se te bolezni praviloma pojavljajo le v intenzivnih vzrejah, saj v naravi ti povzročitelji propadejo, še preden bi lahko našli novo ribo. Če govorimo o vplivu prostoživečih rib na gojene ribe, so mnogo bolj izpostavljene ribogojnice, ki jih napaja voda iz rek, kot so ribogojnice na izviru vodotoka ali tiste, ki jih napaja voda iz vrtine, kjer je tveganje neznamno. Tveganje za prenos bolezni iz prostoživečih rib zmanjšujejo tudi jezovi in druge prečne vodne zgradbe, ki ribam preprečujejo prehode. Tudi ribje steze, ki so zgrajene, da bi ribam

Tudi v naravi ribe lahko zbolijo.

omogočile seljenje in dobro počutje ter so za obstoj določene ribje populacije celoumne, so z vidika preprečevanja prenosa morebitnih okužb nezaželene. Po drugi strani pa se voda iz ribogojnic steka v reke in jezera, kar omogoča širjenje v obratni smeri.

Najpomembnejši dejavnik širjenja okužb iz gojenih rib na prostoživeče je naseljevanje teh rib v naravne vodotoke in jezera. Naseljevanje rib iz intenzivnih vzrej v vodotoke v naravi prinaša tudi vprašanje, ali so te ribe prostoživeče ali gojene. Pri širjenju bolezni v obeh smereh ne smemo pozabiti tudi na morebitne pobege rib in aktivnosti ribičev.

Povzročitelji bolezni najverjetneje izvirajo iz prostoživečih rib, ki so bili podvrženi evoluciji (biološki proces, pri katerem se genski zapis populacij organizmov spreminja iz generacije v generacijo) ali različnim mutacijam (trajne dedne spremembe genoma, ki jih povzročijo različni dejavniki). Omenjeni procesi so bili v intenzivni vzreji

pospešeni, saj so tam generacijska obdobja krajša, kadarkoli pa je tudi na voljo dovolj primernih osebkov. Seveda mutacije povzročiteljev lahko nastanejo tudi v naravi. Procesi lahko vodijo do razvoja povzročitelja z novimi lastnostmi – tudi tistih, zaradi katerih je povečana patogenost ali prilagodljivost na novega gostitelja, to je novo ribjo vrsto, in na tak način pojava nove bolezni. Ko zlasti pri prostoživečih ribah želimo oceniti vpliv določene bolezni, je težava tudi v tem, da težava lahko nastane zaradi dvojnih ali celo več okužb oziroma vzrokov in je težko opredeliti posledice zaradi enega samega povzročitelja. Poleg tega je treba dosledno ločevati okužbo od

bolezni, saj sama okužba oziroma prisotnost povzročitelja ne pomeni nujno tudi bolezni, pomeni pa tveganje za širjenje okužbe in izbruh bolezni, če so ribe izpostavljene stresu.

Če podrobneje spoznamo le nekaj bolezni, ki jih poznamo tudi pri nas, dobro poznamo posledice, ki v intenzivni vzreji nastanejo zaradi infekcijske hematopoetske nekroze (IHN), virusne hemoragične septikemije (VHS), furunkuloze, proliferativnega nefritisa in vrtoglavosti. Njihov pomen in vpliv na ribe v naravi pa je težko objektivno oceniti.

Kar zadeva virus, ki povzroča IHN, je v literaturi malo objavljenih primerov pri prostoživečih ribah. Raziskave kažejo, da je bil po vsej verjetnosti v naravo vnesen iz ribogojnice. Več je poročil o prenosu virusa IHN iz narave v vzrejo in obratno v Severni Ameriki. Precej več primerov prenosa okužbe iz prostoživečih rib na gojene je za virus VHS. Pri ribah v naravi so ga večkrat ugotovili na Danskem in v Nemčiji, težko pa je povsem ugotoviti, od kje izvira okužba. Obstaja sicer nekaj

znanstveno potrjenih dokazov, da so bile ribe okužene same po sebi, saj so virus VHS ugotovili na mestih, kamor rib niso nikoli vlagali, selitve rib pa so bile onemogočene zaradi naravnih pregrad. Obstaja možnost, da so virus tja prenesli ptiči. V Nemčiji virus VHS, ki so ga pri prostoživečih ribah ugotovili na več območjih, pomeni tveganje za gojene ribe. Zelo malo je poročil o obolevnosti prostoživečih rib zaradi obeh virusnih bolezni.

Veliko več vemo o obolevanju prostoživečih rib zaradi furunkuloze, ki jo povzroča bakterija *Aeromonas salmonicida* subsp. *salmonicida*. Prva poročila o poginih rib v rekah in jezerih zaradi furunkuloze so bila že na začetku prejšnjega stoletja z Bavarske. V vseh primerih je bil izbruh bolezni povezan z nizkim vodostajem rek, kar za izbruh furunkuloze v naravi velja tudi dandanes in smo tem pojavom priča tudi v naših krajih. Furunkuloza se torej lahko pojavlja pri ribah v obeh okoljih, prek vode in okuženih rib pa se lahko prenaša v obeh smereh. Ker se okužba prenaša med obema populacijama horizontalno z na videz zdravimi ribami, moramo paziti, da iz ribogojnic v odprte vode ne vlagamo okuženih rib, saj na tak način zavarujemo ribe v obeh smereh.

Tudi bakterijo *Flavobacterium psychrophylum*, ki v intenzivni vzreji postrvi povzroča bolezen sindrom zaroda šarenke (Rainbow Trout Fry Syndrom – RTFS), ki povzroča velike biološke in ekonomske izgube v vzreji postrvi, so doslej, kjer koli so jo iskali, ugotovili tudi pri mnogih ribah v naravi. Tako je povsem mogoč prenos okužbe iz narave v intenzivno ribogojstvo. Nobena podobna študija pa še ni bila narejena v Evropi. Glede na to, da je bolezen trenutno v Evropi ena najbolj perečih zdravstvenih težav v intenzivni vzreji postrvi, bi kazalo raziskave opraviti tudi tu.

Iz številnih rib v naravi, pa primer iz potočne postrvi, jegulje, lipana in šarenke, so izolirali tudi bakterijo *Renibacterium salmoninarum*, ki povzroča bakterijski nefritis (Bacterial Kidney Disease – BKD). Iz preteklosti izvirajo tudi poročila o kliničnih pojavih BKD v naravi. Obstajajo nekateri znaki, da se je BKD v intenzivno vzrejo zanesel z okuženimi lipani, kar pa ni bilo dokazano. Glede na to, da je prenos okužbe horizontalen z ribe na ribo in vertikalno iz plemenk na zarod, je treba v naravo vlagati ribe, ki zanesljivo niso okužene, saj bi z okuženimi ustvarjali stalen rezervoar in tako zaključen krog širjenja okužb v obeh smereh.

V obeh okoljih ribe prizadevajo tudi mnoge zajedavske bolezni. Ena takih, ki ji v zadnjem času namenimo veliko pozornost, je kužno razraščanje ledvic – proliferativni nefritis (Proliferative Kidney Disease – PKD), ki jo povzroča

zajedavec – pražival *Tetracapsoloides bryosalmonae*. Dobro poznamo posledice zaradi bolezni v intenzivni vzreji, saj je ena najnevarnejših bolezni v postrvem ribogojstvu v Evropi, o posledicah PKD pri prostoživečih ribah pa lahko le predvidevamo. Še največ podatkov o PKD imamo iz Švice in Avstrije, okužbo pa smo ugotovili tudi pri nas. Zelo verjetno je, da je PKD vsaj delno vzrok za številčno zmanjšanje potočnih postrvi v evropskih vodotokih. Prenos bolezni iz narave v ribogojnice je preko vode, v kateri so mahovnjaki z razvojnimi oblikami zajedavca. Pri prostoživečih ribah ugotavljamo tudi povzročitelja vrtoglavosti *Myxobolus cerebralis*, ki je, kot povzročitelj PKD, pražival. Pri širjenju tega zajedavca imajo bistveno vlogo njegove razvojne oblike aktinospore, ki so kužne 60 ur. Če v tem času aktinospore ne najdejo nove ribe, propadejo. Povsem mogoča je izmenjava okužb med gojenimi in prostoživečimi ribami ter obratno. V Ameriki so velike izgube prostoživečih šarenk zaradi vrtoglavosti so zelo povečale zanimanje za to bolezen, ki je, kot je videti, še vedno precej nepredvidljiva. Da bi se izognili ustvarjanju rezervoarjev in širjenju okužb, je treba paziti, da so ribe, ki jih prevažajo in vlagajo v naravne vodotoke, proste okužbe. Očiten primer, kjer so v naravi ogrožene jegulje, je anguillikoza, ki jo povzroča glista *Anguillicola crassus*. Iz narave se je okužba prenesla tudi v intenzivno vzrejo, kjer je bolezen mogoče uspešno zdraviti, v naravi pa so jegulje poleg mnogih drugih znanih vzrokov tudi zaradi te bolezni ena najbolj ogroženih ribjih vrst.

Če pogledamo prostoživeče vodne živali širše, ne smemo mimo kuge rakov, katere povzročiteljica plesen *Aphanomices astaci* je za nekaj desetletij povsem izpraznila vodotoke.

Prof. dr. Vlasta Jenčič, dr. vet. med.
Inštitut za zdravstveno varstvo in gojitev divjih živali, rib in čebel,
Veterinarska fakulteta Univerze v Ljubljani
vlasta.jencic@vf.uni-lj.si

Literatura

DIPNET (Disease Interactions and Pathogen Network) EU project (Framework Programme 6), Work package 1 report: Review of disease interactions and pathogen exchange between farmed and wild finfish and shellfish in Europe. <http://www.revistaaquatic.com/DIPNET/docs/doc.asp?id=48>

Hedrick RP. (1998). Relationship of the Host, Pathogen, and Environment: Implications for Diseases of Cultured and Wild Fish Populations. *Journal of Aquatic Animal Health* 10: 107–111.

Peeler EJ, Taylor NGH. (2011). The application of epidemiology in aquatic animal health - opportunities and challenges. *Veterinary Research* 42: 2–15.

STARI NAČINI RIBOLOVA (1. DEL)

Križak

V preteklosti so ljudje lovili ribe za prehrano, mnogi tudi za prodajo. Cilj ribolova je bil ujeti čim več rib. Temu primerni so bili tudi ribolovni pripomočki. Najpogosteje so uporabljali različne vrste mrež in vrš.

Eden pogostejših in zelo razširjenih ribolovnih pripomočkov, predvsem v porečju Save, Drave in Mure, je bil križak. Kot ga je opisal dr. Janko Lokar v svojem Lovsko-ribiškem slovarju, je bila to mreža, pripeta ob dva prekrížana locna, ki sta bila na stičišču privezana na drog. Za križak so v različnih krajih uporabljali različna imena. Lokar omenja še imena kržak, pa tudi sača, sačelj, tropar ali samo mreža. Natančneje je navedeno ribolovno orodje opisal dr. Ljudovit Pivko leta 1935 v Časopisu za zgodovino in narodopisje. Po njem so tovrstno orodje v okolici Ormoža, Središča ob Dravi ter ob Muri imenovali križak ali kržak, ob Savi sača, ob Savinji sačelj, prebivalci Griž sačl, ob Svetem Juriju ob južni železnici (Šentjur pri Celju) mreža ter v Vuzenici in Rušah tropar. V Prekmurju so štirioglato mrežo – križak – pletli iz domačega sukanca. Velikost križaka so šteli po številu zank v vrsti. Po navadi je imel križak osemdeset okenc oziroma lukenj (lūkenj, kot so jih poimenovali domačini). Mrežo so napeli na dva navzkriž položena loka in pritrdili na drog, dolg do šest metrov. S križakom so lovili, koder je bilo dno reke čisto. Ribič je križak spustil v vodo in mirno čakal, da so ribe priplavale nadenj ter mrežo, polno rib, dvignil iz vode.

Najstarejša ribiška zakonodaja – od srednjeveških ribiških redov do deželnih zakonov, sprejetih v začetku 80. letih 19. stoletja v tedaj še Avstro-Ogrski –, križaka poimensko ni omenjala, določala pa je velikost okenc na vseh vrstah pletenih mrež. Največkrat so okenca lahko merila tri ali največ štiri centimetre. V zakonih je bilo tudi določeno, ali se meri suho ali mokro mrežo. Poleg navedenih omejitev je med obema vojnoma Kraljeva banska uprava Dravske banovine v Ljubljani s posebno Naredbo prepovedala ribolov s pomočjo sačila (križaka) od 15. februarja do 31. maja v Dravi ter Dravinji od Svetega Vida (Videm pri Ptujju) do izliva v Dravo. Prepoved je veljala za glavno strugo, pa tudi za vse mrtvice in mlake ter umetne kanale ob navedenih rekah. Namen prepovedi je bil zavarovati sulce v času njihovih selitev na drstišča. Prepoved je veljala do konca druge svetovne vojne. Do leta 1958 so uporabo križaka z določenimi omejitvami

dovoljevali še vsi zakoni. S saki in križaki je bilo dovoljeno loviti vse leto v Muri in Savi od izliva Trboveljskega potoka do Turškega broda pri Brežicah. V Dravi in Dravinji so lahko lovili s saki in križaki samo od začetka junija do konca februarja. Po letu 1950 so v Dravi in Dravinji lahko uporabljali sake in križake od začetka junija do 15. februarja, v Pesnici pa od 15.

ribičev, včlanjenih v Mariborsko ribarsko društvo, da lov s sačilom, sačljem, križakom ali travperjem ogroža celotno vodno bogastvo. Kljub nasprotovanju posameznikov pa je bil ribolov s križaki tudi po vojni še običajen način ribolova na večjih slovenskih rekah: Dravi, Muri, Krki in Savi. Prva leta po vojni, ko so morali ribiči oddajati določene količine rib, so takšen ribolov še dopuščali. Ko je bilo obvezno oddaje konec, so se nasprotja med ribiči, ki so lovili s križakom, in športnimi ribiči zaostrila. Sprva je še veljalo, da se tradicionalni lov s križakom lahko izvaja na športni način, če je imela mreža na križaku predpisano velikost okenc ter so užete ribe ribiču služile za domačo porabo.

Med prvimi so ribolov s križakom v začetku leta 1961 prepovedale ribiške družine, včlanjene v Zvezo ribiški družin Trbovlje. Tako ni bilo več dovoljeno loviti s križakom vse od Litije do hrvaške meje. Prepoved uporabe križaka so utemeljile z več argumenti. Menili so, da križak ni športno orodje športnega ribiča, pač pa naj bi služil le posameznikom za pridobitni ribolov. Križakarjem so tudi očitali, da si ne prizadevajo za napredek športnega ribištva, še manj pa za varovanje in gojenje ribjega življa. Dokončno je bil lov s križakom v vseh slovenskih vodah ukinjen s sklepom IX. plenuma Ribiške zveze Slovenije spomladi leta 1961 z argumentom, da za uporabo križaka ni več utemeljenih razlogov.

Dr. Romana Širnik Erhatič

Ribič s križakom (dokumentacija ribiškega oddelka TMS)

maja do konca marca. Tako imenovane bele ribe so v Dravi od izliva Lešnice nad Ormožem do hrvaške meje lahko lovili s križaki tudi v času drsti, to je od 16. februarja do konca maja. V drugih vodah je bilo za tak način lova in tudi za lov z mrežami treba pridobiti dovoljenje pristojnih oblasti.

V prejšnjem stoletju so se ribje populacije marsikje zelo zmanjšale zaradi številnih industrijskih ali komunalnih odplak, hkrati pa se je postopoma začelo večati število športnih ribičev. Tako že leta 1933 zasledimo pritožbe mariborskih

Viri:

- Anon., 1961. IX. plenum Ribiške zveze Slovenije. Ribič št. 6, str. 161–165
 Lokar, J., 1937. Lovsko-ribiški slovar, str. 109
 Naredba, št. 4604/2. Službeni list Dravske banovine št. 27/1932
 Naredba o izvrševanju določb zakona o sladkovodnem ribarstvu. Službeni list Kraljeve banske uprave Dravske banovine, št. 43/1939
 Pivko, L., 1935. Ribišstvo v Dravi in njenih vodah. Časopis za zgodovino in narodopisje, št. 3, str. 159
 Podlesnik, M., 1961. Prepripi v zvezi s križakom. Ribič, št. 5, str. 142

Ko pride mraz za nohte

»Končno nekaj snega!« sem si dejal 2. januarja letos, ko me je pri ribolovu pozdravila osamljena snežinka. In potem še ena in še ena, vse dokler ni začelo resno snežiti in sem se odločil, da raje, kot da me zamete, preneham z ribolovom in se odpravim domov. Letošnja zima res še ni pokazala zob. Zaradi razmeroma toplega vremena za tedanji letni čas in pomanjkanja padavin je bil vodostaj vseskozi nizek, voda pa izredno bistra. Za ribolov so takšne razmere precej neugodne, ribe so veliko bolj previdne in težje jih je prevarati.

Čeprav gre za mrzel letni čas, me za vodo to zimo še ni posebno zeblo. No, če izvzamem neko noč konec lanskega novembra na Šumbarju, kjer sva z Belo čakala kakega debelega krapa. Zbudil sem se proti jutru in mraz je prav grizel. Seveda sem trmoglavil in se tisto uro ali dve do zore premetaval levo–desno in iskal primeren položaj v spalni vreči, da bi čim bolj zmanjšal vpliv mraza. Temperatura je bila za kampinganje v šotoru pravzaprav kar nizka; $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$ je kazal termometer v avtomobilu, nekaj podobnega pa sem slišal zjutraj še pri poročilih. Bolj ali manj sem si bil za jutranje neudobje kriv sam. Prve dni ni bilo hujšega mraza, zato se tudi nisem odločil za montažo plinske pečice, ki sem jo imel s seboj. Poleg tega sem moral preizkusiti novo pridobitev svoje ribolovne opreme – nov model šotora Supa Brolly System (Fox), na katerega sem čakal nekaj mesecev. Izdelovalec ga je napovedoval iz meseca in mesec in končno sem ga dobil šele ko-

nec oktobra. Čeprav tovrstni šotori niso najboljši za zimo, saj imajo le eno steno in so brez pregrinjala, se mi je pomlad zdela neverjetno daleč. Pravzaprav bi se počutil, kot da nisem na ribolovu, če ga ne bi preizkusil kar takoj oz. ob prvi priložnosti. Omeniti pa moram, da se je razen v tisti noči, ko se je temperatura nenadoma spustila in nisem uporabil pečice, šotor v naslednjih dneh pokazal za nevarno blizu idealnemu. Hitro ga postavimo in ni velik. Že nekaj časa sem si želel prav takega, ki bo ravno dovolj velik za namen, ki ga imam: za prespati. Že manjši od obeh različic (takega imam) je povsem dovolj velik za moje potrebe in če bi obstajala še manjša različica, bi jo imel še raje. Poleg ležalnika sem imel v njem mizico, pečico in torbo ali dve z različnim priborom, ki mora biti vedno pri roki. Bojim se, da bo moral moj dosedanji šotor kar v pokoj.

Takoj naslednji dan sem pripravil plinsko pečico in potem nisem imel

z mrazom nobene težave več. Res pa je tudi, da se je temperatura zraka nekoliko dvignila. Pri celonočnem delovanju pečice na minimumu in ob delno odprtih vratih (kljub kakovostni pečici z varnostnim ventilom vseeno priporočam prezračevanje) sem se moral občasno celo odkrivati, ker mi je bilo prevroče. Sam tudi bolje spim, če je zrak nekoliko hladnejši. Pri pečeh priporočam nakup bolj kakovostnih, saj gre za nakup, s katerim bomo zadovoljni še veliko let.

Ker sem že pri Šumbarju, še tole: z znancem Belo sva nekaj dni odločila skupaj. Bela, ki je bil tokrat prvič na Šumbarju, je že prvo noč uspel izboljšati svoj osebni rekord. Verjamem, da bi ga v naslednjih dneh še nekajkrat, če se ribe ne bi nenadoma popolnoma nehale prehranjevati in se naslednjih nekaj dni niso pritaknile najinih vab. Potem pa je Bela moral zaradi službenih obveznosti nekaj dni pred mano domov. Sam sem bil

Po takem lepem sončnem zahodu je bila dolga noč. Kot se je izkazalo predvsem proti jutru, je bila tudi precej mrzla.

Tak je bil moj Supa zjutraj po hladni noči. Če bi si še takoj prve dni ustregel s pečico, potem zmrzali ne bi bilo. Šotori te vrste so še posebno, če so brez pregrinjala, primerni za čas od sredine pomladi do sredine jeseni, ko temperature še niso izrazito nizke. Drugače pa je ta na fotografiji zelo blizu idealnemu šotoru, vsaj po mojem mnenju. Preizkusiti ga moram le še v dežju in vetru in potem ga bom lahko natančneje ocenil.

Morebitni ulov v umirjenem zimskem dnevu, ko je okoli vse mirno in tiho, je prava poživitvev.

Ko že omenjam tišino, sem jo v popolnosti doživel 2. januarja letos na Ljubljani. Dopoldan sem se odpravil na »moje« mesto ob reki z namenom, da bi ribam ponudil nekaj priboljškov v obliki drobnih slastnih bojljev. Vsaj deset centimetrov debela snežna odeja je pričarala pravo zimsko vzdušje, da ne rečem pravljico. Popolna tišina, skorajda v središču Ljubljane – to si je težko

Moj ribiški prijatelj Bela je že prvo noč na Šumbarju popravil svoj dotedanji rekord, kar zadeva krape. Nič čudnega, da se je zadovoljno smehljaj. Krap je tehtal dobrih 15 kg.

Lep 24-kilogramski luskar je prijel na eno izmed treh mojih vab in tako prekinil petdnevni post. Poleg njega sem potem do konca ribolova ujel še deset krapov, ki so bili vsi lažji od njega. Vsi brez izjeme so prijeli ponoči.

vse od srede, ko sva z ribolovom začela, pa do ponedeljka brez enega samega prijema. Ko sem bil že skoraj prepričan, da bom tokrat odšel domov brez ene same ribe, se je le oglasil eden mojih piskačev. Štiriindvajsetkilogramski krap je prekinil post in njemu je potem v naslednjih dneh sledilo še deset manjših krapov. Prav vsi so prijeli ponoči in me pošteno namučili, saj sem moral skakati iz udobja spalne vreče. Čeprav zunaj ni bilo preveč mrzlo, sem vseeno komaj čakal, da sem se vrnil nazaj na toplo. V takih trenutkih je topla peč nenadomestljiva in vredna vsakega evra. Po drugi strani pa mi je nočna aktivnost krapov koristila. Dolge noči so minile hitreje. Vsaka riba mi je namreč vzela vsaj uro, preden sem jo utrudil, stehal in spustil nazaj v vodo, ponovno vrgel vabe na ribolovno mesto, se ponovno umiril ... Kakorkoli je torej neprijetno vstati (skočiti) iz tople postelje sredi hladne noči, pa po drugi strani tako dan pride hitreje. Noči so bile večinoma jasne, le v zadnjih dveh

se je spustila gosta megla, ki je vztrajala še dobršen del dneva. Na trenutke mi je bilo kar žal, da sem odhod zaradi nenadne ribje aktivnosti s srede preložil na petek. Mreže podmetalk in šotor se po megli niso mogli posušiti. S šotorom sem bil nazadnje kar uspešen, za kar ima največje zasluge predvsem pečica, mreže pa sem moral popolnoma mokre spraviti v vreče za smeti in sušiti doma na balkonu.

Zima je zame vedno zanimiv čas za ribolov. Mnogi sicer odložijo svoj ribiški pribor do toplejših dni, ko je nevarnosti, da se ti zanohta, veliko manj. Sam uživam v zimskem ribolovu tudi, ko le-ta ni posebno uspešen in temperatura zraka pade pod ničlo. V takih razmerah še najraje lovim klene, mrepe, platnice in krape. Ribiško srečo bolj ali manj iščem na tekočih vodah, saj so ob pravih zimah jezera in ribniki večinoma zamrznjeni. Če je katero jezero odmrznjeno, se tja rad odpravim na lov krapa s pomočjo krmilnika ali kar klasično na plovec.

predstavljati. A v dopoldnevu tretjega dne po novem letu sem doživel ravno to: popolno tišino, zasneženo okolico in mirno, počasi tekočo Ljubljano. Le sem in tja je tišino zmotil zvok osamljenega avtomobila. Nekaj podobnega, morda še bolj popolnega sem pred leti doživel na Vrbini. Za nas, navajene hrupa, je takšna tišina pravzaprav nekaj nestvarnega, saj sploh ne vemo, kaj to je, dokler se ne najdemo v njej. Deluje blagodejno in za taka občutja imamo ravno pozimi največ možnosti. Ob Ljubljani sem srečal mojega ribiškega prijatelja Gorana, ki je za nekaj ur prišel na ribolov in zgolj v eni uri ujel dva lepa klena.

Ribe

Ribe seveda so. Tako kot so bile poleti, le nekoliko manj aktivne so, bi si upal trditi. Njihova aktivnost je po navadi omejena na nekaj ur v točno določenem delu dneva (lahko tudi zgolj ponoči ali v mraku), ko se lahko nadejamo nekaj prijemov. Odvisno od vode do vode.

Ko stoječe vode zamrznejo, se odpravim na reke. Pri tem je treba upoštevati letni čas in se toplo obleči, da ribolov ne bi postal muka.

Pomembno je predvsem dobro izbrano ribolovno mesto. Če ribe tam so, lahko z nekaj spodbude (krmljenja) pričakujemo njihov odziv. Svojo vlogo igra tudi vreme. Velikokrat sem na preverjenih mestih ostal popolnoma brez prijema, kot bi voda izumrla, naslednjič pa sem imel prijem za prijemom. Slednje je redkost, a če ste pogosto za vodo in v pričakovanju odziva rib pripravljeni nekoliko zmrzovati, se vam občasno lahko pripeti tudi tak ribiški blagor.

Še v največjem mrazu lahko skoraj z gotovostjo računamo na klena, ki tudi takrat dobrega obroka ne bo pustil vnemar, še zlasti, če ga pred tem nismo zmotili. Posebno težaven je ribolov klena pri nizkem vodostaju,

Nekaj dni druge tretjine decembra sem lovil krape še na Koseškem bajerju v Ljubljani. Vsak dan tri do štiri ure je bilo povsem dovolj za pester šport z lepimi ribami. Pomagal sem si s krmilnikom. Krap na fotografiji je tehtal okoli 6 kg in je bil največji od vseh.

Trenutno izdelujem sirovo testo tako, da med seboj zmešam sir z modro plesnijo in zrel čedar. Dodam malo masla ali margarine, nekaj bele moke za boljše vezavo in še kanček česna v prahu. Vse skupaj dobro pregnetem, da dobim gladko testo. Končni izdelek zavijem v folijo za živila in ga do uporabe postavim nekam na hladno.

Sirovo testo lahko oblikujemo neposredno na trnek, pri čemer moramo paziti, da konica ostane odkrita. Lahko pa ga postavimo na lasek, kar je meni bolj všeč. Padec z laska preprečimo z različnimi zadrževali, kot so večje plastične, steklene ali gumijaste kroglice, pluta, navadni bojliji manjšega premera in podobno. Na fotografiji je posebej za ta namen narejen izdelek, ki ga preprosto natakemo na trnek, čezenj pa oblikujemo testo.

kar večinoma pomeni tudi kristalno čisto vodo. Takšne so bile razmere v lanski pozni jeseni in zgodnji zimi. Pred novim letom nisem lovil prav nič, saj sem bil bolj ali manj bolan in sem se, sicer s težkim srcem, držal zavetja doma. Nekaj dni v drugi tretjini decembra sem lovil na našem bajerju in ujel kar nekaj lepih krapov, od katerih je največji tehtal kakih 6 kg. Lovil sem vsak dan nekaj ur s pomočjo krmilnika in zraven zelo užival.

Sirovo testo

Prvi sneg sem dočakal za vodo. Lovil sem klena na klasiko med vabami – sirovo testo. Odlično se izkaže v vseh letnih časih, najraje pa nanj vseeno lovim pozimi. Je klasika med vabami, ki z leti ni izgubila prav nič od svoje privlačnosti za ribe. Obenem je razmeroma poceni, vsaj če ga primerjamo s posebej za ribolov izdelanimi vabami. Sirovo testo lahko pripravimo na kar nekaj načinov, vsi pa se nanašajo le na vrsto sira ali sirov

ter druge sestavine, ki jih zmešamo med seboj. Vsak ribič ima svojo izpeljanko, ki se mu najboljše izkaže, zato je tudi receptov veliko. Nekateri mešajo kruh in sir, nekateri zgolj več vrst sira, dodajo nekaj moke in mleka v prahu in podobno. Z različnimi siri lahko dosežemo različno močno aromo, lahko pa jo obogatimo s tekočo aromo sira, ki je na trgu več vrst (npr. aroma sira z modro plesnijo, aroma navadnega sira itn.). Lahko dodamo še katero od številnih začimb, kot so

Sam sem se trudil pod mostom čez Ljubljanico na Livadi. Brezuspšno, sem pa užival v neobičajni tišini zimskega dopoldneva.

Goran je na Ljubljanici v mrzlem januarskem jutru v kratkem času ujel nekaj lepih klenov. Kapitalcev ni bilo, a za odličan zimski ribolov je to še najmanj pomembno.

kurkuma, rdeča paprika, česen ... Nešteto jih je, med njimi moramo samo izbrati. Sam še najraje dodam nekaj česna, bodisi v prahu ali pa eterično olje. Pri uporabi slednjega moramo biti previdni in ne pretiravati pri odmerjanju, saj gre za močne koncentracije. Poleg tega se vonja po česnu hitro navzamejo obleka, torbe, roke, kar pa ni preveč prijetno.

V zadnjem času za izdelavo sirovega testa najraje uporabljam sir z modro plesnijo in zreli čedar (cheddar). Prvega nadrobim v skledo, drugega naribam čez, dodam še malo margarine ali masla, da se testo ne strdi preveč in postane bolj »plastelinasto« ali plastično, ter nekaj moke, ki izboljša vezavo. Vse skupaj dobro pregnetem, da nastane čvrsta masa. Za ojačitev že tako izrazite arome dodam nekaj česna v prahu. Testa ne barvam, temveč ga pustim v barvi, ki nastane z mešanjem. Testo gnetem zgolj do stopnje, ko so vse sestavine med seboj

Lepa zimska mrena. Tudi mrene se ne morejo upreti aromi sirovega testa.

popolnoma pomešane in nastane gladka masa. Nato kepo zavijem v folijo za živila in jo postavim v hladilnik ali pa zdaj, ko je hladno, kar na balkon. Testo se bo strdilo, vendar bo še vedno voljno za uporabo. Ko ga potrebujemo, odrežemo košček, pregnetemo med dlanmi in že je primerno za na trnek.

Sirovo testo uporabljamo tako, da ga postavimo ali neposredno na trnek (konica trnka naj bo zunaj) ali pa na lasek. Če ga postavimo na lasek, potem moramo nanj najprej nastaviti nosilno osnovo, ki bo preprečila, da ne bi zdrsnilo s tankega laska. Možnosti je precej, ena izmed njih je tudi majhen boljli, premera 10 ali 12 mm ali večji, odvisno od velikosti vabe, ki jo želimo ponuditi. Kot nosilec med drugim lahko uporabimo še stekleno kroglico ali vzmet kemičnega svinčnika. Zelo dobro se izkaže plutovinast valjček, ki ga uporabimo, ko želimo izničiti težo vabe in trnka.

Na sirovo testo lovim večinoma tako, da ga uporabljam kot samostojno vabo, brez krmiljenja in dodatka krme v krmilniku. Tako imam s seboj veliko manj prtljage, kot ko lovim s krmilnikom in moram s seboj nesti še vsaj kilogram sipke krme ter nekaj drugih dodatkov. Če že želim nekoliko nakrmiti, potem

enostavno z roko ali fračo vržem na ribolovno mesto nekaj majhnih kroglic testa. Lahko pa uporabim PVA-trak, na katerega postavim nekaj kepic testa, potem pa trak obesim na trnek poleg vabe. Tako je ponudba še nekoliko bolj »strupena«, posebno v tekoči vodi.

Ribolov z uporabo sirovega testa je lahko precej lagoden. Predvsem zato, ker ne potrebujemo veliko opreme in pribora. Sam vzamem s seboj zgolj kepo pripravljenega testa, palico in zelo malo drobnega pribora. Na tak način sem veliko bolj gibljiv in prelovim veliko večje območje. Kadar se odpravim na ribolov na točno določeno območje in se že vnaprej zaradi takšnega ali drugačnega razloga odločim, da bom lovil zgolj na enem mestu, s seboj vzamem še stol. Drugače pa raje ne, saj na brežinah Save (ali drugih rek) vedno najdemo primeren kos lesa ali (na žalost) stiropora. Debelejši kos slednjega je odlična podlaga za zad-

Na sirovo testo še najraje lovim klene. Vendar pa dobra vaba ni vse; da prime »ta velik«, je potrebno še nekaj sreče.

njico in je izvrsten izolator, kar je posebno pomembno pozimi. Velikokrat sem se odpravil na ribolov v neoprenskih hladnih škornjih. Sedež sem si lahko brez posledic našel kar v snegu.

Ko najdemo pravi tolmun, v katerem plava kak debel klen, mu previdno ponudimo vabo. V hladni vodi se testo nekoliko strdi in se narahlo topi, tako da se posebno v tekoči vodi aroma sira in česna širi dolvodno in privablja ribe. V hladnejši vodi se sirovo testo odlično drži na trnku, še bolje pa na lasku in v preostalih zimskih dneh je vsekakor vredno z njim poizkusiti premamiti kakšnega zajetnega bučmana ali mreno.

Na koncu velja pripomniti, da moramo poskrbeti za lastno varnost in dobro počutje. Če želimo v popolnosti uživati v zimskem ribolovu in preprečiti, da bi nam mraz zlezal pod kožo, se dobro ter letnemu času primerno oblecimo in obujmo. Tudi če je vremenska napoved ugodna, s seboj vzemimo rezervno oblačilo. Pri njih – to sem ugotovil z leti –, ni vredno varčevati. Raje kupimo kakovostno obleko in obuvala, četudi so nekaj dražja. Dolgo jih bomo uporabljali, počutje v njih pa bo prijetnejše.

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

LOV RIB S PLOVCEM

Naslov prvakov znova osvojila RD Pesnica - Sensas in Jernej Ambrožič

Na 24. Državnem prvenstvu v lovu rib s plovcem (DP LRP) so v konkurenci ekip in konkurenci posameznikov tekmovalci dosegli nove mejnike uspešnosti. Ligaška prvenstva so se začela v pomladanskih dneh in se zaradi največjega športnotekmovalnega ribiškega dogodka, Svetovnega prvenstva LRP 2015 za člane, ki je potekalo v Radečah in Sevnici, z manjšim zamikom končala v poznih jesenskih dneh.

Za najvišji naslov državnih prvakov lig A in B se je na ločenih tekmovališčih – tekmovalnih trasah – potegovalo skupno štiriindvajset ekip s po petimi nastopajočimi ter rezervnimi tekmovalci, trenerji in vodji ekip.

V ligi posamezno – članice je nastopilo le osem tekmovalk, kar je zaskrbljujoč kazalnik trenutnega stanja v tej tekmovalni kategoriji, zato naše tekmovalke še posebej zaslužijo priznanje za vztrajno delo in prisotnost v naši tekmovalni dejavnosti.

V ligi posamezno – člani se na tekmovalnih pomerjih predvsem najuspešnejši tekmovalci, ki se želijo uvrstiti v državno reprezentanco. Aktivno nastopajo celotno tekmovalno sezono, kar jim omogoča ustrezno pripravljenost za pomembne mednarodne nastope. Taka je namreč ustaljena praksa uspešnih reprezentanc, ki tvorijo svetovni vrh v športnotekmovalni dejavnosti. Mirno lahko trdimo, da bi v naši ligi nastopalo še več tekmovalcev, predvsem mladih obetavnih, a žal mnogim od njih to ne dopušča finančno stanje.

V ligi posameznikov je nastopilo trideset tekmovalcev, ki so se pomerili na osmih srečanjih, kar je lepa spodbuda za nadaljnje delo tekmovalne podkomisije v LRP. Številni tekmovalci si namreč želijo čim več nastopov, ki prinašajo pomembne izkušnje in razkrijejo

kakšno drobno skrivnost, kar jim pomaga pri uresničitvi želje: uvrstiti se v izbrano vrsto državne reprezentance.

A-liga: Pesničani že četrtri državni prvaki

Izjemni ekipi večkratnih članskih državnih prvakov Slovenije v LRP, RD Pesnica - Sensas iz Lenarta, je na finalnem tekmovalju na tekmovalni trasi ob domu RD Murska Sobota že četrtri zapored uspelo osvojiti naslov državnega prvaka v članski konkurenci. Vrednost te uvrstitve je primerljiva z največjim slovenskim dosežkom, 2. mestom na klubskem SP LRP leta 2013 v Italiji in je nov zgodovinski mejnik uspešnosti, tokrat na državnem prizorišču. Takega dosežka športnotekmovalna panoga LRP v vsem času aktivnega delovanja ne beleži. Ekipa državnih prvakov RD Pesnica - Sensas je na DP LRP beležila skupno težo 151.288 g ujetih rib in prejela skupno 177 negativnih točk (NT). Tokrat je k imenitnemu rezultatu ekipi največ doprinesel Aleš Kancler, ki je prejel le 9 NTEŽA. Za petami so mu vztrajno sledili Mitja Kmetec z 11 NT in Lenart Pikelj s prejetimi 14 NT ter solidni Andrej Bauman (26 NT) in najmlajši član ekipe Primož Adanič (35 NT). Uspeh večkratnih državnih prvakov RD Pesnica - Sensas je v ponos tako njihovi RD kot mestu Lenart, za

kar si izjemna ekipa zasluži čestitke vseh nas športnih ribičev.

Drugouvrščena ekipa A-lige je bila tokrat ekipa RD Radeče - Timar s prejetimi 195 NT in težo 150.158 g ujetih rib. Ekipa je v omenjeni kategoriji dosegla svoj najboljši rezultat, k čemur sta s svojimi dosežki največ pripomogla Jernej Ambrožič - Ambro (10 NT) in Robi Makuc (14 NT), ki sta pravi okrepitvi izjemne radeške ekipe. Tretje mesto je osvojila ekipa RD Brežice z 223 NT in težo 134.266 g ujetih rib. Za lep ekipni dosežek so tokrat najbolj zaslužni Benjamin Jurman (20 NT), Andrej Petan, (21 NT) in Petar Dimitrovski (23 NT). Nehvaležno 4. mesto je zasedla ekipa RD Brestanica - Krško (229 NT), ki je pred zadnjim dvodnevним finalnim nastopom v Murski Soboti resno ogrožala naslov aktualnih državnih prvakov, a so na zaključni tekmi prešli – verjeli ali ne – kar 93,5 NT in zgodovinski dosežek jim je splaval po vodi. Zbranost in sreča sta jim žal popolnoma obrnili hrbta, 5. mesto je zasedla ekipa RD Ptuj (251 NT), 6. ekipa RD Radgona (257,5 NT), 7. ekipa RD Celje (271 NT), 8. ekipa Ptuj Jure (275,5 NT), 9. ekipa RD Novo Mesto (297 NT) in 10. ekipa RD Majšperk (299 NT), ki je le za točko ubežala izpadu v B-ligo, kar je tokrat doletelo ekipi Mozirje (300 NT) in RD Ormož (345 NT), katerima želimo čimprejšnjo vrnitev v A-ligo. Za doseglo vrhun-

Državni prvaki, ekipa RD Pesnica - Sensas, v postavi: (z leve) Andrej Bauman, Aleš Kancler, Lenart Pikelj, Primož Adanič in Mitja Kmetec – »superman« ekipa.

Najuspešnejši posamezniki A-lige (z leve): drugouvrščeni Jernej Ambrožič - Ambro, zmagovalc Aleš Kancler in tretjevrščeni Mitja Kmetec.

ske klubske uvrstitve so zelo pomembni posamični rezultati njihovih tekmovalcev. Le-tem končni seštevek točk ponuja možnost uvrstitve v slovensko člansko reprezentanco v LRP, kar je seveda odvisno od doseženega rezultata v ligi posameznikov.

Tokrat je prvo mesto med posamezniki osvojil Aleš Kancler (9 NT) iz ekipe RD Pesnica - Sensas, 2. Jernej Ambrožič - Ambro (10 NT) iz ekipe RD Radeče - Timar, 3. Mitja Kmetec (11 NT) iz ekipe RD Pesnica - Sensas, 4. Robi Makuc (14 NT in teža 35.348 g ujetih rib) iz ekipe RD Radeče - Timar, 5. Lenart Pikelj (14 NT in teža 25.470 g ujetih rib) iz ekipe RD Pesnica - Sensas, 6. Dejan Petakovič (15 NT) iz ekipe RD Brestanica Krško, 7. Boštjan Rojc (18 NT) iz ekipe RD Celje, 8. Tomaž Štefanič (19 NT in teža 27.940 g) iz RD Brestanica - Krško, 9. Tilen Kojc (19 NT in teža 27.252 g ujetih rib) iz ekipe RD Mozirje, 10. Božo Irgolič (19 NT in teža 18.965 g ujetih rib) RD Radgona.

V A-ligaški družini je skupno sodelovalo (nekateri izmenično) 72 tekmovalcev, med katerimi je v zaključku DP LRP med člani

Zmagovalni ekipi B-lige se vračata v A-ligo (z leve): drugouvrščena RD Sevnica in prvaki RD Murska Sobota.

Jernej Ambrožič - Ambro, absolutni prvak države (LRP) v skupnem seštevku točk, je že sedmič osvojil najvišjo lovoriko.

Najuspešnejše tekmovalke lige posamezno – članice so (z leve): drugouvrščena Janja Hernet, državna prvakinja Katharina Sluga in tretja Tina Pikelj.

V ligi posameznikov – člani sta v družbi prvaka Ambra (v sredini) drugouvrščeni Dejan Petakovič (na levi) in tretji Primož Adanič (na desni).

več kot uspešno nastopila v ekipi Radeče - Timar izjemno uspešna tekmovalka in aktualna državna prvakinja Tina Pikelj in povzročila kar nekaj rdečice na licih nekaterih tekmovalcev ...

Liga posameznikov – člani: prvak Jernej Ambrožič - Ambro

V tej kategoriji je sodelovalo trideset tekmovalcev, med katerimi je največ sedanjih in tudi nekdanjih reprezentantov in preostalih, ki še računajo na svoj prvi reprezentančni nastop. Med njimi je tudi nekaj takih, ki želijo svojo tekmovalno dejavnost obdržati na zeleni kakovostni ravni. Na tekmovalju »mož na moža« je zanimivo opazovati reprezentante, ki gledalcu velikokrat razkrijejo novosti na tehnično-taktičnem področju tekmovalnih veščin. Zato se ni čuditi dejstvu, da je to ligaško tekmovalje iz leta v leto bolj obiskano predvsem s strani tistih športnih ribičev, ki bi radi spoznali nekaj novega za uspešnejši ribolov.

Da bi zagotovili čim bolj enakovredne pogoje, se tekmovalna trasa razdeli na tri sektorje (A, B in C). Tak sistem tekmovalja delno izenači startni položaj, ki je odvisen tudi od srečnega žreba tekmovalca. Na tak

način so prednostna krajna startna mesta enakovredneje porazdeljena med tekmovalci skozi celotno ligaško prvenstvo.

Za letošnje končno prvo mesto se je potegovalo precej priznanih tekmovalcev – reprezentantov in tudi mlajših obetavnih tekmovalcev, ki resno konkurirajo za nastop v reprezentančni vrsti. V tej pisani družini je zaradi večje teže ujetih rib zmagal Jernej Ambrožič - Ambro (10 NT in teža 36.064 g ujetih rib) in premagal prijatelja Dejana Petakoviča (10 NT in teža 27.318 g ujetih rib), ki je pristal na 2. mestu. Za njima je za tri točke zaostal in se povzpел na tretjo stopničko zmagovalnega odra mladi nadarjeni slovenski tekmovalac iz ekipe državnih prvakov, Primož Adanič (13 NT in teža 32.901 g ujetih rib). Le ena negativna točka je od zmagovalnih stopničk ločila še enega mladega obetavnega tekmovalca Slovenije, Benjamina Jurmana, ki je osvojil 4. mesto (14 NT in teža 32.324 g ujetih rib) in tudi nekaj let starejšega reprezentanta (SP Radeče - Sevnica) Boža Irgoliča z enakim številom prejetih negativnih točk, a le za dober kilogram (31.279 g) manjšo težo ujetih rib, kar je Božu tokrat zadostovalo »le« za 5. mesto. Šesto mesto je osvojil »veteran« Gusti Prelog

(15 NT in teža 37.338 g ujetih rib), 7. reprezentant Žiga Pavlič (18 NT in teža 25.270 g ujetih rib), 8. Robi Makuc (18 NT in teža 25.078 g ujetih rib), 9. in 10. mesto sta zasedla reprezentanta Petar Dimitrovski (19 NT in teža 33.771 g ujetih rib) in Mitja Kmetec (19 NT in teža 31.444 g ujetih rib) itn.

Doseženi rezultati potrjujejo izredno zanimivo in zelo izenačeno tekmovalje, v katerem mladi nadarjeni tekmovalci že zelo mešajo štrene starejšim, že uveljavljenim tekmovalcem.

Ambro že sedmič absolutni državni prvak v LRP

V skupnem seštevku nagradnih točk (NaT) v A-ligi, B-ligi in ligi posameznikov – člani je izjemni Ljubljančan Jernej Ambrožič - Ambro s prejetimi 59 NaT že sedmič v zadnjih osmih letih (le enkrat – pred štirimi leti – je to uspelo Žigi Pavliču iz ekipe RD Majšperk) osvojil kombinacijo najuspešnejšega posameznika na DP LRP in s tem dosežkom zelo visoko dvignil letvico uspešnosti, ki jo bodo tekme težko dosegli. Dejan Petakovič (54 NaT) iz ekipe RD Brestanica - Krško je z osvojenim 2. mestom tudi tokrat opozoril starejše reprezentante, da so v svoje vrste

dobili zelo resnega konkurenta. Z osvojenim 3. mestom skupnega seštevka je Robi Makuc (50 NaT teža) iz ekipe RD Radeče - Timar potrdil, da si zasluži mesto v reprezentančni vrsti. Mitja Kmetec (49 NaT), RD Pesnica - Sensas, je tokrat osvojil četrto mesto in le za točko izgubil stopničke. Mladi obetavni tekmovalca Benjamin Jan Jurman (47 NaT), RD Brežice, se je uvrstil na peto mesto. Božo Irgolič (47 NaT), RD Radgona, je tokrat zaradi manjše teže ujetih rib osvojil šesto mesto itn.

Predstavljenih prvih šest uvrščenih tekmovalcev tvori nacionalno reprezentanco Slovenije, ki nas bo zastopala na prihodnjem svetovnem prvenstvu leta 2016. Vsem reprezentantom za dosežene rezultate iskreno čestitamo in jim želimo še veliko uspehov v naslednji tekmovalni sezoni!

Liga posamezno – članice: državna prvakinja Katharina Sluga

Državno prvenstvo v LRP – članice je tudi v letu 2015 potekalo sočasno s tekmovanjem v

študiju, kar se je poznalo pri njenih tekmovalnih dosežkih. Urška Žonta (18 NT in teža 19.927 g ujetih rib) iz RD Radeče je s svojim prvim nastopom prijetno presenetila z osvojenim 4. mestom; Lidija Hernet (19 NT in teža 22.141 g ujetih rib) iz RD Pesnica je zasedla 5. mesto; Klementina Križanec (28 NT in teža 9.079 g ujetih rib) iz RD Slovenska Bistrica je bila šesta; Sara Hauptman (31 NT in teža 14.975 g ujetih rib) iz RD Straža Sava je bila sedma in Jasna Hernet (45 NT in teža 8.150 g ujetih rib) iz RD Pesnica je tokrat končala na 8. mestu. Tina, Janja in Katharina so že nekaj let nepremagljiva trojka na zmagovalnem odru in so nesporno najuspešnejše ribičke v Sloveniji, vztrajno pa jim sledijo mlajše tekmovalke Urška, Sara, Jasna ...

Državni prvakinja v LRP – članice, Katharina Sluga, izrekamo iskrene čestitke za njen prvi osvojeni naslov in ji ob tem velikem dosežku želimo še veliko uspešnih nastopov, prav tako želimo tudi preostalom tekmovalkam, da se jim v novi tekmovalni sezoni vse izteče po njihovih željah.

Boris Krajnc (18,5 NT), Radivoj Goričan (19 NT), Andrej Gorišek (22 NT), Toni Stritar (27 NT), izmenično pa sta v ekipi nastopala še Stane Vraničar (57 NT) in Marjan Barle (60 NT). V finišu tekmovanja je premagala tretjo uvrščeno ekipo RD Slovenska Bistrica (234 NT in teža 217.274 g ujetih rib) ter četrto uvrščeno ekipo RD Šempeter (236 NT in teža 218.191 g ujetih rib). Zgornji del lestvice uspešnosti zaključujeta peta uvrščena RD Zagorje (248 NT) in šesta RD Pesnica 2 (261 NT), RD Ruše (266,5 NT) je bila sedma, RD Brežice 2 (282 NT) osma, RD Velenje (289 NT) deveta, RD Barje (295,5 NT) deseta, RD Maribor (314 NT) enajsta in RD Laško (316 NT) dvanajsta. Z doseženimi rezultati se v A-ligo po enoletni odsotnosti vračata ekipi RD Murska Sobota in RD Sevnica, katerima za njihove dosežke čestitamo in ob tem želimo veliko uspešnih nastopov v novi tekmovalni družini.

Iz B-lige sta tokrat izpadli 11. in 12. uvrščeni ekipi RD Maribor in Laško, katerima želimo veliko uspeha in sreče v kvalifikacijah za ponovni B-ligaški nastop!

Najuspešnejši posamezniki B-lige (z leve): drugouvrščeni Sašo Ačko, prvak Tadej Panker in tretji Benjamin Kolar.

Državni ekipni prvaki lige starejši člani/veterani so tekmovalci ekipe RD Ptuj (v sredini), 2. mesto je zasedla RD Brežice (levo) in tretje RD Novo mesto (desno).

ligi posameznikov med vikendi v istih krajih (Pesnica, Radeče, Murska Sobota in Sevnica), a na ločeni tekmovalni trasi. Skupno druženje se je začelo na jutranjem zbirnem mestu in se nadaljevalo po končanem tekmovanju na razglasitvi doseženih končnih rezultatov. Sam dogodek je prijetna popestritev za vse sodelujoče. Prisotna tekmovalke so prispevale k njegovi dodani vrednosti, saj so dokazale, kako uspešne so lahko pri obvladovanju tekmovalnih veščin LRP.

To je v letu 2015 najbolje uspelo novi državni prvakinja Katharini Sluga (12 NT in teža 32.255 g ujetih rib) iz RD Radeče, ki je na osmih tekmah DP v LRP – članice kar štirikrat osvojila prvo mesto. Janja Hernet, večkratna državna prvakinja (14 NT in teža 27.016 g ujetih rib) iz RD Pesnica, je s tremi zmagami in enim 2. mestom osvojila 2. mesto. Nekdanja trikratna zaporedna (2012, 2013 in 2014) državna prvakinja Tina Pikelj (15 NT in teža 23.893 g ujetih rib), RD Radeče, tokrat šteje med boljše dosežke eno prvo, dve drugi in eno tretje mesto, kar ji je tokrat zadostovalo za končno tretje mesto. Ob tem naj pripomnim, da je izjemna tekmovalka Tina tokrat več svojega časa namenila

B-liga: najuspešnejša RD Murska Sobota z izjemnim Tadejem Pankerjem

V državni B-ligi – člani je nastopilo dvanajst ekip, ki so si že na predhodnih tekmovanjih priborile pravico nastopanja. Prvenstvo je potekalo po utečenem – razpisanim programu (sobota, nedelja), podobno sistemu preostalih ligaških tekmovanj.

Že na prvih tekmah na akumulacijskem jezeru v Krašjih in kasneje v Trojici (Lenart), Radečah in vse do zaključka v Sevnici je tokrat izjemno uspešna ekipa RD Murska Sobota (159,5 NT in teža 272.154 g ujetih rib) suvereno opravila s konkurenco, kar potrjuje razlika 60 NT, in prepričljivo osvojila državni naslov v B-ligi. Za ekipo prvakov so nastopili Tadej Panker (7 NT), Zoran Vidic (20,5 NT), Miha Gjergjek (25 NT in teža 45.952 g ujetih rib), Štefan Černjavič (25 NT in teža 40.350 g ujetih rib), Štefan Gjergjek - Pišta (26 NT) ter s po dvema nastopoma še Boštjan Ovsenak (1 + 2 = 3 NT) in Franc - Feri Zrim (8 + 7 = 15 NT).

Drugo mesto je osvojila ekipa RD Sevnica (219,5 NT in teža 240.783 g) v postavi

B-liga posamezno: prvak Tadej Panker

V B-ligi je nastopilo 73 tekmovalcev, med katerimi je bilo tudi nekaj takih, ki so se v ekipah menjali in se zato na lestvici uspešnosti niso enakovredno potegovali za vidnejšo posamično uvrstitev. V omenjeni konkurenci je s svojimi dosežki blestel Prekmurec Tadej Panker (7 NT in teža 61.597 g ujetih rib) iz RD Murska Sobota, ki je na osmih tekmovanjih kar petkrat zmagal, dvakrat je bil drugi in enkrat tretji. Zadnji dve najslabši uvrstitvi se tekmovalcu pri končnem izračunu seštevka točk ne upoštevata, kar je za Tadeja pomenilo izbris enega 2. in 3. mesta, kar je letošnji rekord med vsemi kategorijami DP LRP 2015. Tadej je več kot zaslužen prejel pokal prvaka B-lige v posamični razvrstitvi. Drugo mesto je osvojil priznani tekmovalca Sašo Ačko (13 NT in teža 39.993 g ujetih rib) iz RD Slovenska Bistrica, 3. je bil obetavni mladi tekmovalca Benjamin Kolar (18 NT in teža 48.028 g ujetih rib) iz RD Pesnica 2, četrti pa Boris Krajnc (18,5 NT teža 43.086 g ujetih rib) iz RD Sevnica, ki je le za malo izgubil stopničke. Tesno ob Borisov bok se je

uvrstil njegov klubski sotekmovalec Radivoj Goričan (19 NT teža 54.098 g ujetih rib), ki je zasedel 5. mesto, 6. je pripadlo Milanu Zvonarju (19 NT in teža 43.127 g ujetih rib), RD Šempeter, na 7. je pristal »veteran« Zoran Vidic (20,5 NT) iz RD Murska Sobota, na 8. Andrej Gorišek (22 NT in teža 43.817 g ujetih rib) iz RD Sevnica, na 9. Andrej Klajnovšek (22 NT in teža 42.788 g ujetih rib) iz RD Pesnica 2, na 10. Tomaž Erjavec (22 NT in teža 34.059 g) iz RD Ruše. Vsi naštetih tekmovalci imajo največ zaslug za uspešen nastop svojih ekip na DP. Za imenitne dosežke jim iskreno čestitamo!

Liga starejši člani/veterani – ekipno: gladka zmaga RD Ptuj

V tej najštevilčnejši kategoriji je sodelovalo šestnajst ekip, skupno je nastopilo 73 tekmovalcev iz raznih krajev Slovenije. Številčna udeležba tekmovalcev pa od organizatorjev DP zahteva ustrezno število startnih mest, ki pa jih imajo le redke RD.

Pred tekmovalno sezono so marljivi

dovoljuje, saj predpisuje starostno mejo 60 let, če tekmovalci želijo nastopiti za svojo nacionalno reprezentanco na ekipnem SP omenjenih kategorij. Naš pravilnik tako dovoljuje starejšim članom tekmovalci v ekipnem delu DP skupaj z veterani, končni posamezni dosežki tekmovalcev v Sloveniji pa se vodijo ločeno.

V ekipni pisani družini se ekipi dvakratnih zaporednih državnih prvakov (2013 in 2014), Kostonjčevci-VDE, ni uspelo še v tretje zavihetiti na zmagovalno stopničko. Čeprav je ekipa na svojem prvem nastopu gladko zmagala, se je v nadaljevanju z doseženimi rezultati izgubila. To je uspešno izkoristila ekipa RD Ptuj, ki že nekaj let uspešno zaseda mesta v samem vrhu lige in je tokrat zasluženoma osvojila svoj prvi državni naslov med starejšimi člani/veterani. Izjemni Ptujčani so nastopili v postavi Stanko Žitnik, Branko Verdenik, Marjan Vrečar in Dušan Horvat, ki so na petih tekmovalnih prejelih 96 NT in ujeli 124.890 g rib. To je že drugi izjemni dosežek novih državnih prvakov in letu 2015; prvega so dosegli z osvojitvijo

član ekipe RD Brežice, Petar Dimitrovski, ki je prejel 7 NT in na petih tekmah ujel 33.504 g rib. Drugo mesto je osvojil izjemno uspešen veteran Zoran Vidic (9 NT in teža 39.096 g ujetih rib), ki je tokrat nastopal za ekipo RD Koper. Tretje mesto je pripadlo uspešnemu posamezniku Srečku Lamutu (10 NT in teža 26.816 g ujetih rib), RD Brestanica - Krško, ki se v omenjeni ligi redno uvršča med prvouvrščene posameznike. Le zaradi manjše teže ujetih rib je četrto mesto pripadlo Željku Mavriču (10 NT in teža 16.351 g ujetih rib) iz ekipe RD Koper, ki uživa sloves večkratnega reprezentanta Slovenije v različnih moštvenih sestavah, 5. mesto je osvojil naš prijatelj Marjan Zorko (11 NT in teža 18.859 g ujetih rib), ki tudi redno dosega uspešne uvrstitve na DP LRP, itn.

V pomembnem tekmovalnem delu veteranov (nad 60 let), ki določa slovensko ekipo za naslednje SP LRP – veterani, je v močni konkurenci zasledovalce uspešno osvojiti naslov državnega prvaka lige veteranov tokrat nepremagljivemu Branku Zeliču iz ekipe RD Radeče - Timar, ki je

Prvouvrščeni tekmovalci lige starejši člani/veterani (z leve): tretjevrščeni Srečko Lamut, državni prvak Petar Dimitrovski in drugouvrščeni Zoran Vidic.

Branko Zelič je bil med veterani v boju za prvo mesto tokrat nepremagljiv.

ribiči RD Brestanica - Krško, med katerimi so še posebno izstopali Zdravko Bregar, Sandi Strupeh in Janez Kozole, s prizadevnim predsednikom Edijem Zidaričem pripravili prijetno presenečenje. Na brežini akumulacijskega zajetja na reki Savi, ki se razprostira pred novo hidroelektrarno v Krškem, so namreč uspeli v dogovoru z zahtevnimi upravljavci vodnih površin in dobili zeleno luč za začetek urejanja brežine, ki bo športnim ribičem in turistično-rekreativni dejavnosti nudila eno od pomembnih možnosti njenega razvoja.

Veterani smo na tej lokaciji – na nedokončani zasiloni urejeni tekmovalni trasi – prvi sodelovali iz izvedbo DP LRP in jo z zadovoljstvom »krstili«. Za novo pridobitev si RD Brestanica - Krško prav gotovo zasluži iskreno priznanje v naši tihi želji, da bi jim uspelo traso pripraviti na želeni nivo. Omenjeno novo pridobitev bomo po končanih delih nazorno predstavili v našem glasilu Ribič.

Za to kategorijo imamo Slovenci prirejen pravilnik, ki dovoljuje starostno mejo tekmovalca – veterana, ko le-ta dopolni starost 50 let. Slednjega mednarodni pravilnik ne

prvega mesta na mednarodnem tradicionalnem pokalnem prvenstvu Donava-Jadran. Čestitamo!

Drugo mesto je osvojila ekipa RD Brežice (110,5 NT in teža 89.691 g ujetih rib) na čelu z izjemnim večkratnim reprezentantom Slovenije v LRP, Petrom Dimitrovskim. Z osvojenim tretjim mestom je tokrat prijetno presenetila ekipa RD Novo mesto (121,5 NT in teža 87.438 g), nevhvaležno četrto mesto so osvojili tekmovalci RD Radeče - Timar (137 NT in teža 103.024 g), peto RD Koper (137 NT in teža 87.559 g), šesto RD Pesnica (145 NT), sedmo RD Celje (155 NT), osmo RD Brestanica - Krško (169 NT), deveto RD Maribor – posamezniki (174 NT), deseto RD Barje (176,5 NT) itn.

Liga starejši člani/veterani posamezno: prvaka Petar Dimitrovski/Branko Zelič

Naslov državnega prvaka v posamični konkurenci kategorije starejši člani/veterani je bil znan šele po zanimivem in odločilnem zadnjem nastopu v Radečah. Najvišjo lovoriko med starejšimi člani (nad 50 let) je osvojil

skupno prejel 12 NT in ujel 23.455 g rib. Drugo mesto je osvojil izjemni Peter Sande (13 NT in teža 30.606 g ujetih rib) iz ekipe RD Pesnica, 3. je na zmagovalnih stopničkah ujel že uveljavljeni veteran Stanko Žitnik (14 NT in teža 19.728 g ujetih rib); 4. Branko Verdenik (16 NT in teža 32.716 g ujetih rib), peto Marjan Vrečar (18 NT in teža 47.713 g ujetih rib) – vsi trije tekmovalci ekipe RD Ptuj, 6. mesto Ferdo Mavrič (18 NT in teža 16.163 g ujetih rib) iz ekipe RD Maribor; 7. Egidij Knez (20 NT) iz ekipe RD Radeče - Timar; 8. Drago Kutnjak (24 NT), 9. Ivan Čeh (26 NT), oba iz ekip RD Maribor; 10. mesto je zasedel Milan Kojc (27 NT) iz ekipe RD Celje itn.

Organizatorji tekmovalnj DP LRP zaslužijo za brežhibno in požrtvovalno opravljeno delo iskreno zahvalo vseh tekmovalcev!

Uspešnim tekmovalkam in tekmovalcem DP v LRP za leto 2015 čestitamo, tistim manj uspešnim pa želimo čim boljše uspehe v prihajajoči tekmovalni sezoni!

Besedilo in fotografije: Jože Šmejc

Dopolnjen ponatis brošure Muharjenje v Sloveniji

Leta 2006 smo na Ribiški zvezi Slovenije skupaj z Slovensko turistično organizacijo in Zavodom za ribištvo Slovenije pripravili prvo promocijsko brošuro Ribolov na rekah in jezerih v Sloveniji, nato je leta 2008 sledila še druga – Muharjenje v Sloveniji. Obe brošuri sta naleteli na izreden odziv, predvsem na sejnih v tujini. Veliko sta prispevali k uspešni promociji našega sladkovodnega ribištva, predvsem v tujini.

Ker so brošure kljub visoki nakladi skoraj v celoti pošle, smo se odločili, da skupaj z obema partnerjema pripravimo nov, dopolnjen ponatis brošure Muharjenje v Sloveniji. Brošura je bila pripravljena za tisk konec minulega leta, in sicer v petih jezikih: slovenščini, angleščini, nemščini, francoščini in italijanščini v skupni nakladi 40.000 izvodov. Prvič jo bomo javnosti predstavili na sejmu Natour Alpe-Adria, ki bo od 27. do 30. januarja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Brošura prinaša popoln pregled muharjenja v Sloveniji; v prvem delu muharjenje na postrvi in lipane, v nadaljevanju pa tudi muharjenje na sulca in krapovce. V brošuri je predstavljena tudi slovenska muharska šola.

Skupaj z Zavodom za ribištvo Slovenije in Slovensko turistično organizacijo smo se odločili, da bomo začeli tudi s pripravo nove promocijske brošure Ribolov krapovcev in

plenilk na rekah in jezerih Slovenije, ki bo podrobno predstavila možnosti ribolova obeh ribjih vrst na rekah in jezerih Slovenije. Pripravo brošure s strani RZS vodi komisija za promocijske aktivnosti. Želeli bi, da bi v pripravi aktivno sodelovale tudi vse ribiške družine, kjer ribiči lahko uspešno lovijo krapovce in plenilke.

Zato je RZS vsem RD poslala dopis s prošnjo, naj sporočijo, katere reke in jezera bi želeli predstaviti.

Borut Jerše

Spremenjen ribolovni režim na vodah posebnega pomena

Na podlagi sprejetega programa upravljanja rib v celinskih vodah Republike Slovenije za obdobje do leta 2021 je ZZRS spremenil ribolovni režim na vodah posebnega pomena. Nov ribolovni režim je naklonjen ohranjanju domorodnih vrst rib.

Šarenko kot tujerodno vrsto je po novem mogoče upleniti v vseh ribolovnih vodah Zavoda za ribištvo Slovenije, saj je njen ribolovni režim spremenjen na ujemi in upleni za vse ribolovne vode posebnega pomena. V duhu podpore domorodnim vrstam rib se bo za nekatere od njih povečala najmanjša dovoljena uplenjena mera.

*Lucija Ramšak in
dr. Kaja Pliberšek
Zavod za ribištvo Slovenije*

IZBERITE SI NAJUSPEŠNEJŠI DAN ZA RIBOLOV

NA OSNOVI HERSCHLOVEGA VREMENSKEGA KLJUČA VAM SVETUJEMO NAJPRIMERNEJŠE DNI ZA USPEŠEN RIBOLOV:

2016	☾	●	☽	○																											
FEBRUAR	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29		
SALMONIDI	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○		
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲		
2016	☾	●	☽	○	☾																										
MAREC	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
SALMONIDI	●	●	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
CIPRINIDI	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	▲	

LEGENDA: SALMONIDI ● DOBER UL OV ○ SLAB UL OV CIPRINIDI ▲ DOBER UL OV ▲ SREDNI UL OV △ SLAB UL OV

Zaključek lige ZRD Ljubljana 2015

V nedeljo, 8. novembra, je potekala zaključna liga tekmovanj ribičev v okviru ZRD Ljubljana, ki je bila na ribniku Boštanj pri Grosupljem. Zbralo se je šest ekip oziroma osemnajst ribičev tekmovalcev.

V toplem in sončnem vremenu je bil ribolov prav prijeten. Žal ribe niso bile posebno razpoložene za naše vabe, tako da so bili rezultati končnega ulova zelo skromni. Čutiti je bilo veliko napetost, saj je bilo kar nekaj posameznikov in tudi ekip odvisnih od rezultata zadnje tekme. Lahko rečemo, da je bila tudi v ZRD Ljubljana zavzetost v tekmovalnem športnem ribolovu na višku med letoma 1996 in 1998, ko je v članski konkurenci tekmovalo skoraj štirideset tekmovalcev. Žal je zadnja leta vse slabše. Vse manj je članskih in tudi mladinskih ekip. Vod-

stvo ZRD Ljubljana bi lahko naredilo več v tej smeri, saj je med nalogami, ki jih opravlja vodstvo ZRD Ljubljana, tudi spodbujanje športnega tekmovalnega ribolova. Upamo, da bodo imeli letos več posluha, saj je v ZRD Ljubljana veliko vrhunskih športnih ribičev, ki se še kako želijo dokazovati v naši ligi.

Končni rezultati ZRD Ljubljana 2015

Ekipni rezultati:

1. mesto: RD Grosuplje 3 (Borut Javornik, Enej Javornik, Simon Čož)

Najboljši posamezniki (z leve): Borut Javornik (2. mesto), Simon Čož (1. mesto) in Jan Samec (3. mesto)

2. mesto: RD Barje (Jan Samec, Jure Ganič, Uroš Posega)

3. mesto: RD Grosuplje 2 (Bogdan Kulić, Stane Breskvar, Branko Groznik)

Rezultati posamezno:

1. mesto: Simon Čož
2. mesto: Borut Javornik
3. mesto: Jan Samec

Bogdan Kulić - Ležimirac

Tri najboljše ekipe lige ZRD Ljubljana

RIBIČI PIŠEJO

Potočnica iz Ribnice

Bil je lep zimski dan, ki ga je sonce počasi ogrevalo do temperatur, nenormalnih za ta letni čas. Vendar ne glede vreme se ribiči vedno radi vračamo za vodo in poizkušamo svojo ribiško srečo. To je storil tudi naš član Gregor, sicer strasten muhar in dober poznavalec ribiških terenov. Odločil se je, da bo zadnje decembrske dni izkoristil za ribolov ščuke na vodi Ribnica, seveda izključno z muharico in temu primerno potezanko. Voda je bila kristalno čista, zaradi česar je bil tudi ribolov zelo zahteven. RIBE so se zelo hitro umikale ob vsakem ribičevem gibu, pa tudi sam teren je takšen, da mora biti ribič v določenih predelih zelo spreten z muharico, če želi vabo lahko spustiti v vodo.

Po uri truda z muharico se mu je nasmehnila sreča. Opazil je, da mu je vabo prišla kar zajetna riba in zopet je bil vesel zaradi nove trofeje ščuke, s katero bo razdražil svoje prijatelje. A sledilo je presenečenje, saj na trnku ni bila ščuka, temveč prečudovita potočna postrv, ki si je ob drsti zaželela dober zalogaj hrane. V dolžino je merila kar 65 cm. Sledilo je ovekovečenje in postrv je ponovno zaplavala v svoje domovanje, Gregor pa je počasi in zelo zadovoljen končal ribolov. Zapisati moram, da z Gregorjem kar tekmujeva z lepimi primerki rib na Ribnici, kjer v tem trenutku prednjači on, za kar mu tudi iskreno čestitam.

Gregor s čudovito potočnico iz Ribnice

Opisani ulov dokazuje, da se v Ribnico zopet vračajo trofejne potočne postrvi, pa tudi šarenke. Zaradi zaščite potočne postrvi in njenega staleža s 1. januarjem 2016 odvzem potočne postrvi iz Ribnice ni več dovoljen, kar velja tudi za lipana. Dovoljen je smo še ribolov ujemi & susti.

Vojko Štanfelj, RD Ribnica

Srečanje sulčarjev

Druga sobota v letošnjem januarju je bila deževna in siva ter nič kaj prijazna, vendar to ni odvrnilo zavzetih ribičev, da se ne bi udeležili tradicionalnega skupnega lova sulca na Gradaščici in Horjulki, ki ga vsako leto takoj po novoletnih praznikih organizira RD Dolomiti.

Srečanja, ki se je začelo ob osmi uri zjutraj, se je udeležilo petindvajset ljubiteljev lova sulca, ki so se že malo po omenjeni uri razkropili po nabrežju Gradaščice in Horjulke. Želja ujeti kakega krepkega kralja tekočih voda donavskega porečja je še podkrepila že tako odločen ribiški korak po mokrem in spolzkem snegu. Ribiču odvzame veliko moči, še posebno, če je teren zahteven in razgiban z visokimi brežinami, kupi skal in vej. Sneg prekrije marsikatero luknjo, v katero lahko zdrsne ribičeva noga in posledice so lahko tudi neprijetne. Kar zadeva utrujenost in pretirano zavzetost za ribolov, imam kar nekaj izkušenj. Spominjam se, kako sva se z mojim takratnim soribičem Milanom odpravila loviti sulca na reko Savo. Od tega je že precej let. V revirju Zavoda za ribištvo sva izbrala sektor C, ki se razteza od mostu v Kresnicah do mostu čez reko Savo v Litiji. Razdalja po cesti znaša znosnih deset kilometrov. Predvsem sva želela spoznati revir, da bi ob naslednjem ribolovu lahko obiskala samo najobetavnejša mesta. To pa je mogoče le, če prehodiš celotnega. Še dobro, da sva se odločila, da se bova na ribolov odpeljala vsak s svojim avtomobilom; enega sva pustila v Litiji, z drugim pa sva se vrnila na izhodiščni položaj v Kresnici. Prvotna zamisel je zajemala samo en avtomobil, preločila pa naj bi oba bregova reke Save; torej: po eni strani navzdol, po drugi pa nazaj. Razmere so bile sicer prijazne, a je 10 km prehoditi po cesti vse kaj drugega kot pa po zasneženih bregovih reke in brodenje po njeni strugi, loveč ravnotežje na spolzkih prodnikih. Sneg je bil že nekoliko uležan in po vrhu zaledenel, tako da sem večinoma

V celotnem toku Gradaščice skorajda ni mesta, na katerem se ne bi mogli nadejati sulca. In tudi zato je treba dostopati k vodi nad vse previdno in karseda neopazno, saj lahko hitro zmotimo kapitalnega sulca.

Mario Hercezi (levi), RD Dolomiti, in Matija Vrtačnik, RD Kočevje, na bregu Gradaščice

lahko hodil po njem, ne da bi se mi vdiral. Sem pa tja se mi je vseeno in ne znam opisati, koliko energije mi je vzelo, da sem se ponovno spravil ven. Nekako sva prispela do Litije. Začetno navdušenje je skorajda popolnoma skopnelo in če bi bil takrat v Savi pri Litiji še tako ogromen sulec, se ga niti slučajno ne bi več spravil loviti, saj sem še komajda lovil korak, tako sem bil utrujen. Res dobro, da nisva vztrajala pri prvotni zamisli. Pogled na Milanov avto je prinesel pravo odrešitev, da ne omenjam občutkov, ko sem se vanj končno usedel in sva se odpeljala nazaj. Od takrat ribolovne ture načrtujem mnogo bolj previdno. Hoja po zasneženih brežinah rek torej ni nič kaj nedolžna zadeva in kaj hitro nam lahko poide fizična moč, z njo pa tudi morala, ki jo mora ▶

Matej Zalokar (levi), RD Bistrica Domžale, in Jure Pogačar, RD Medvode

imeti vsak sulčar zvrhano mero. Trudim se, da ne precenjujem svojih fizičnih sposobnosti in predvsem ne pozabim, da se moram vedno še vrniti na izhodišče.

Ribolov

K sreči so bili tokratni ribiči previdni, predvsem pa izkušeni, česar pa ne bi mogel reči za sulce. Ti so utrpeli nekaj neprijetnih bodečih izkušenj, ko so v želji ujeti sočno ribo zgrabili trd vobler, opremljen z ostrimi trnki. Poleg izkušenj, previdnosti in ostrih trnkov pa je šlo ribičem na roke tudi vreme. Rahel dež, ki je začel padati že v petek (in me odvrnil od ribolova krapa na Krmskem jezeru), se je nadaljeval še v soboto. Nekoliko se je dvignila tudi temperatura zraka, posledica česar je bilo taljenje snega, ki je zapadel komaj nekaj dni pred tem. Dodatna količina vode je po nekajmesečni suši končno nekoliko dvignila nivo vode (in jo rahlo zakalila) in blagodejno vplivala na ribe, ki so postale aktivnejše. Vsaj pri sulcih naj bi bilo tako. Izkušeni poznavalci obnašanja sulcev in obenem tudi uspešni lovci nanje bi rekli, da so to skoraj idealne razmere. In res, sulci so bili precej aktivni in ribiči so jih do 14. ure,

ko so z ribolovom končali, ujeli kar dvanajst. Žal je bil med njimi le en merski (71 cm), nekaj takih od 60 do 68 cm, vsi drugi pa so bili manjši od 50 cm.

V celotnem toku Gradaščice od Polhovega Gradca do jezua v Bokalcah pri Ljubljani skorajda ne najdemo območja, na katerem sulce ne bi mogel bivati in loviti. Še najraje pa se zadržuje v bližini belih rib, kot so podusti, ki so njegova glavna hrana. Ribiči – tudi tisti, ki na Gradaščico pridejo prvič –, tako nimajo večjih težav glede iskanja dobrih mest. Daljši plitvejši preliivi, tolmunji, jezovi in spodjedene brežine nudijo tudi velikim sulcem življenjsko okolje, v katerem se dobro počutijo.

Kolikor sem uspel opaziti, je večina ribičev lovila na večje voblerje, ki so poleg gumijastih posnetkov rib dokazano dober izbor za sulca, še posebno v razmerah, ko je voda pravzaprav še vedno precej bistra. Nekaj ujetih sulcev je tako prijelo na slovenski vobler Savar, ki je z razlogom vse bolj priljubljen med ljubitelji sulčelova, ščukarji in lovci na druge plenilske ribe. Za največjega sulca, ujetega na tem srečanju, pa je bil usoden vobler Alex v barvah ostriža. V povezavi

Igor Vrtačnik s 60 cm dolgim sulcem

Jernej Vrtačnik in sulce 68 cm

Mario Hercezi z največjim sulcem, ujetim na srečanju; meril je 71 cm.

Jure Pogačar s sulcem; prijel je, kot je mogoče videti, na vobler Savar v barvah šarenke.

Po ribolovu je sledilo druženje vseh sodelujočih na Kabudrovcu ob dobrotah z žara. Zanj sta bila znova zadolžena Silvester Erbežnik (na levi) in Franc Možina, »nadzorni« pa je bil predsednik RD Dolomiti Miro Otorepec (na desni).

Tudi Igor Lampič je uspel ujeti sulca; meril je 62 cm in je prijel na vobler Savar – posnetek klena. Poleg tega so prijeli še trije manjši. Z organizacijo je zadovoljen in bo še prišel.

Trije ribiči RD Visoko (z leve), Marjan Novak, Filip Plesternjak in Miloš Arnolj, so bili letos na srečanju prvič, a, kot so zatrjili, gotovo ne zadnjič. Sulca niso uspeli ujeti, so pa enega lepega vsaj videli. Lovili so največ na voblerje in silikonske vabe. »Voda je zelo lepa, ima lepe brežine in veliko skrivališč za ribe,« so povedali.

s tem sulcem mi je Mario Hercezi, ki ga je uspel ujeti, povedal precej zanimivo zgodbo. Sulec mu je

Znotraj koč na Kabudrovcu je bilo po koncu sulčelova veselo in dobro razpoloženje, vsa izgubljena energija pa hitro povrnjena.

namreč prijel kar dvakrat zaporedoma. Ko ga je prvič uspel zvabiti izpod obrežnih vej, je hlastnil po voblerju, vendar se ni dobro zapel. Zato mu ga je Mario bolj za šalo kot zares ponovno ponudil in glej ga, zlomka, sulec se je znova zaletel in zgrabil vabo. Tokrat so trnki bolje prijeli in po daljšem utrujanju je Mario lepega, 71 cm dolgega sulca spravil na suho. Seveda je kljub veljavni meri takoj po fotografiranju zaplaval nazaj pod veje in ima sedaj kar lepe možnosti, da še pridobi na dolžini in teži. Če pa bo imel res srečo, bo dosegel tudi metrsko dolžino. Še posebno, če mu bodo bodeče izkušnje kaj koristile in bo v prihodnje previdnejši. Kasneje se je izkazalo, da je bil Marijev sulec prvi merski po daljšem času, ki je bil ujet na skupinskem lovu. Marijev soribič Matija Vrtačnik (ustanovitelj portala ribicija.info) je imel tokrat nekaj manj sreče kot pred nedavnim na Kolpi, kjer je ujel 103 cm dolgega sulca. Na Gradaščico se vrača že tretje leto zapored. Na tem srečanju sta sodelovala še dva člana družine Vrtačnik: oče Igor in brat Jernej. Oba sta uspela ujeti vsak svojega sulca, a žal podmerska, vseeno pa dovolj velika za lepe

fotografije. Igorjev je meril 60 cm, Jernejev pa 68 cm.

Sulci so bili torej tistega dne kar aktivni, po besedah ribičev pa tudi borbeni. Zares velikih, tam 90 ali 100 cm, tokrat ni bilo. Morda je bila voda še za kanček prebistra. Ribiči, ki so se tokrat »potili« na Gradaščici in Horjulki, so bili kljub temu zelo zadovoljni in dobre volje. No, vsaj imel sem tak vtis, ko smo se po končanem ribolovu v brunarici na Kabudrovcu posedli za bogato obložene mize. V družabnem delu srečanja je bilo treba povrniti vso izgubljeno energijo. Ob odličnih jedeh z žara in dobri družbi je to še najlažje. In da ribiških zgodb, daljših in krajših, niti ne omenjam.

Z veseljem lahko torej ugotovim, da sta Gradaščica in Horjulka še vedno sulcem prijazni vodi, v katerih so vedno domovali, saj je predvsem Gradaščica njihovo naravno drstišče. Kakor voda sulcem pa so bili po besedah sodelujočih do njih prijazni organizatorji in so se zaradi tega tudi oni počutili kot doma. Zato so si bili enotni, da če ne prej, se bomo znova videli ob letu. Pa dobrodošli!

Lenart Levičar Bahtijari
lenart.bahtijari@t-2.net

Rozeta

Vežalci umetnih muh neprestano iščejo nove vrste materiala za vezanje umetnih muh. V tem spletu umetnosti in prefinjene obrti najpogosteje uporabljajo že znane materiale. V obdobju zadnjih dvajsetih let pa se je ponudba materialov za vezanje muh neverjetno razširila.

Posebno bogata je ponudba umetnih materialov. Njihova prednost pred naravnimi je zlasti v tem, da jih izdelujejo v velikih količinah. To jim znižuje ceno, vsaj za dobavitelje, ki to dobro izkoriščajo, številne pa so tudi druge prednosti. Umetne materiale izdelujejo v brezštevilnih različnih strukturah, barvah, oblikah in z različnimi značilnostmi, ki so bile v preteklosti nepredstavljive. Od vseh umetnih materialov so pri vezanju najbrž najbolj uporabna sintetična vlakna (fibre). Dostopnost do tega materiala ima posebno veliko vlogo v razvoju potezanek. Kljub vsem naštetim prednostim, ki jih imajo sintetična vlakna, pa se ne moremo odreči naravnim materialom, zlasti dlaki in peresom.

Kombinacije naravnih in umetnih materialov pri vezanju ponujajo še boljše možnosti. V primeru vezave, ki jo opisujeva v tem prispevku, gre za dvodelno potezanko z dvema trnkoma v tandemu; zadnji trnek povečuje odstotek uspešnega zapanjanja ribe, še posebno

pri zelo dolgih potezankah. Poleg tega je gibanje oziroma vijuganje potezanke v vodi pri dveh ločenih trnkah tudi bolj izrazito.

Za stelo muhe sva uporabila biserno svetlikajoča se vlakna (*ice dubbing*) ter ga porebrila s čenilom (angl. Polar Chenille) z dolgimi vlakni, ki so mehke in v vodi zelo gibljive tudi pri počasnih slabotnih potegih. Za zgornji del telesa muhe sva uporabila trak zajčjega krzna. Krzno bele barve ima prednost pred drugimi barvami v primeru slabše vidljivosti, pa tudi zgodaj zjutraj in pozno popoldne, ko plenilke odplavajo iz zaklonišč, da lažje presenetijo plen. Poleg rdeče in oranžne je škrlatna barva tista, na katero se plenilke še posebno odzivajo. V konkretnem primeru sva za posnetek prsnih plavuti uporabila obarvani petelinji peresi. Uporabila sva tudi puhasti del peres, ki v vodi odlično »diha«. Zajčja dlaka je v vodi prav tako mehka in odlično gibljiva, poleg tega je trpežna in zdrži veliko prijemov. S spreminjanjem barv

Uporabljeni materiali:

- trnek: dva trnka, vezana v tandemu, 3-krat podaljšana, za potezanke (TMC 5263),
- vezna nit: 6/0 krem barve,
- telo: lesketajoče se kosminje biserne barve (angl. ice dubbing),
- porebranje: »polar« čenil roza barve,
- telo: trak zajčjega krzna, širine 4 do 6 mm, dolžine pribl. 15 cm,
- oči: težka medeninasta osnova za oči, na katero z epoksi lepilom nalepimo 3D-silikonske oči,
- prsni plavuti: dve petelinji peresi škrlatno rdeče barve,
- glava: zajčja dlaka, vsukana v zanko in navita na trnek.

boste lahko izdelali številne kombinacije, učinkovit izbor uspešnih vab za vse plenilke, tako za velike postrvi kot tudi za sulca in ščuko. Pomembno je, da je potezanka v vodi lahko gibljiva,

Faza 1

Faza 2

Faza 3

Faza 4

Faza 5

Faza 6

Faza 7

Faza 8

Faza 9

Faza 10

Faza 11

Faza 12

Faza 13

Faza 14

Faza 15

Faza 16

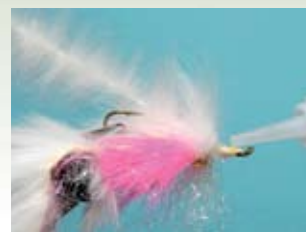
Faza 17

Faza 18

Faza 19

Faza 20

Faza 21

Faza 22

Faza 23

da vijuga in »diha«. Tedaj imate več možnosti, da iz-zovete izkušeni kapitalni primerek za napad na plen, ki ga predstavlja vaša vaba.

Besedilo, fotografije in posnetki muh:

Nadica in Igor Stancev

danicamk@t.mk

Prevedel: Marko Koračin

Izdelava:

Faza 1: Na začetek zavoja trnka navežemo čenil roza barve. Z vezalno nitjo oblikujemo zanko, vanjo vstavimo lesketajoče se kosminje (ice dabing) in z vzdolžnim sukanjem izdelamo osnovo telesa.

Faza 2: V prejšnji fazi izdelan lesketajoči se čenil navijemo po hrbtišču trnka skoraj do ušesca, nato pa s trakom, na katerem so kaveljci (»ježek« - zadruga na stisk), ali s posebno krtačko počesemo vlakna navzgor.

Faza 3: Skozi belo kosminje iz svetlikajočih se vlaken porebramo telo z roza čenilom, pri čemer uporabimo oba konca. Privežemo ju za ušescem trnka, nato pa ponovno počesemo dlake navzgor.

Faza 4: Z zasukom glave primeža obrnemo trnek in nanj natakemo trak zajčjega krzna tako, da prosti del traku sega pribl. 3 do 4 cm prek trnka.

Faza 5: Skozi ušesce trnka povlečemo dvojno nit iz kevlarja, ki bo povezovala oba trnka.

Faza 6: Zaradi lažjega ovijanja traku zajčjega krzna ostanek materiala spnemo s sponko za lase ter trak krzna zelo zategnemo in privežemo.

Faza 7: S pomočjo zanke za vdevanje niti in igle potegnemo skozi ušesce trnka prosta dela čenila.

Faza 8: Polakiramo vozle pri ušescu trnka.

Faza 9: S prijemalkama primemo oba konca čenila in kevlarjsko nit ter jih zvijemo skupaj.

Faza 10: Iz primeža vzamemo trnek in spustimo niti, da se medsebojno zvijejo. Nastane debelejša nit oz. že kar vrvice.

Faza 11: V primež vpnemo drug – prednji – trnek. S križnim ovijanjem na gornjo stran navežemo težko mede-

nasto osnovo oči in jih pritrdimo s sekundnim lepilom. Nato privežemo nit iz kevlarja in nit iz roza čenila.

Faza 12: Ponovimo faze 1, 2 in 3 še na tem trnku.

Faza 13: Kot posnetek prsnih plavuti takoj za očmi privežemo dve peresi škrlatne barve.

Faza 14: Ostanek niti iz čenila vsukamo skupaj s koncema dveh peres.

Faza 15: Križno navijemo preplet peres in kevlarjeve niti okoli medeninastih oči, zavežemo in odrežemo ostanek materiala.

Faza 16: Trnek vzamemo iz primeža, nanj natakemo trak zajčjega krzna in trnek ponovno vpnemo z zavojem navzgor.

Faza 17: Glavo primeža obrnemo za 180°, nato pa na zgornji (hrbtne) strani, pred očmi, navežemo svetlikajoče se kosminje.

Faza 18: Da si olajšamo vezanje, trak pritrdimo s sponko za lase, dobro zategnemo in ga nato privežemo, da ne zdrsne proti ušescu trnka. Ostanek traku odrežemo.

Faza 19: Naredimo zanko iz vezne niti in vanjo vstavimo zajčjo dlako.

Faza 20: Zanko z dlako vsukamo, da nastane kosminje, in kanemo kapljico sekundnega lepila na končnem vozlu.

Faza 21: Navijemo zajčje kosminje in oblikujemo glavo potezanke.

Faza 22: Počesemo dlake, nato pa z lepilom epoksi nalepimo silikonske oči.

Faza 23: Par potezank rozeta je pripravljen za izziv s kapitalnimi plenilkami. Zaporedno vgrajeni par trnkov znatno poveča odstotek uspešnega zapanjanja rib.

Zimsko beličarjenje na Krimskem jezeru

Letošnja zima je pri nas dobro pokazala zobe šele v začetku prejšnjega meseca, ko se je izdatneje ohladilo, zapadel pa je tudi sneg. Vremenske okoliščine so, vsaj za ribolov, manj prijazne, vendar pravih ljubiteljev beličarjenja ne bodo odvrnile od njihove priljubljene dejavnosti. Aktualen je ribolov belic v številnih slovenskih rekah, denimo Savi, Sori in Dravi, kjer lepo prijemljejo podusti in mreine (o tem boste lahko prebrali v eni od prihodnjih števil Ribiča). Obrežja ribnikov in jezer samevajo, saj njihova gladina pozimi pogosto zamrzne.

No, poznamo izjemo, Krimsko jezero pri Ljubljani, kjer je zimski ribolov lahko celo uspešnejši kot v toplejših mesecih!

Krimsko jezero je med ribiči bolj znano kot Podpeško jezero. Leži ob vznožju Krimskega hribovja, na robu močvirnatega Ljubljanskega barja, kakih 10 km JZ od Ljubljane. Jezero je kraško, v tlorisu skorajda popolnoma okrogle oblike, njegova površina pa meri okoli enega hektarja. Brežino poraščajo trave in vrbe, v plitvinah rastejo blatniki in različno podvodno rastlinje. Med njimi živijo sladkovodne školjke, raki in ribe. Od domorodnih vrst omenimo linje, klene, ščuke, smuče in manjše vrste, kot so navadni ostrži, rdečeperke, rdečeoke

in zelenike. Klasično paleto ribjih vrst zaključuje gojeni krap v vseh oblikah, ki jih ribiči vlagajo in seveda nadvse radi lovijo.

Ne bo odveč opozorilo, da je jezero na območju Nature 2000 in Krajinskega parka Ljubljansko barje, zato vse priložnostne dejavnosti ob njem niso dovoljene. Prepovedano je, denimo, kurjenje odprtega ognja, kar vsekakor ni dobra novica za vse tiste, ki ribolov radi združijo s piknikom v naravi. Prepovedano je tudi lomljenje vej, trganje rož in odnašanje kamnin. Poleti je ob jezeru

mного kopalcev, zato priporočamo, da ga obiščete v hladnejših mesecih.

Krimsko jezero je kraškega značaja, višina njegove gladine zelo niha, saj je vezana na vodne okoliščine v neposredni bližini in zaledju dinarskega območja pod Krimom. Ob obilnejših padavinah se njegove vode razlijejo po okoliških poljih in včasih dosežejo cesto, ki vodi do bližnje hiše, v kateri je restavracija. V takih okoliščinah je ribolov zahteven, vsekakor pa sploh ne slab.

Jezero je v povprečju globoko od 3 do 8 metrov. Dno je zamuljeno, deloma

Krimsko jezero, ki leži ob vznožju dinarskega Krimskega hribovja južno od Ljubljane, je med ribiči bolj znano kot Podpeško jezero. V njem največkrat ujamemo krape, klene, ščuke, rdečeperke in rdečeoke, pa tudi druge ribje vrste.

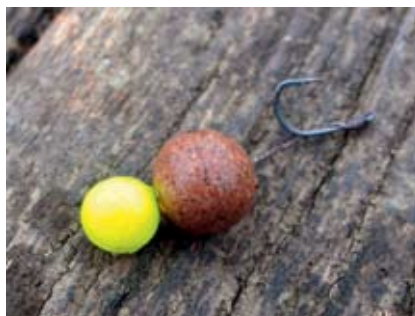
Na Krímskem jezeru so trije pomoli, s katerih ribiči pogosto lovijo, saj menijo, da imajo boljši nadzor nad ribolovnim mestom.

Zanimivo je tudi beličarjenje z match opremo. Z njo je še tako majhnega krapa ali klena mogoče občutiti kot kapitalca.

Na Krímskem jezeru se pozimi za ribolov krapovcev verjetno najboljše izkažeta krmilnik in naveza z različnimi naravnimi vabami, denimo koruzo ali fermentiranim tigrivim oreščkom. Lahko poskusite tudi z boljji in peleti.

Ljubitelji sodobnejšega krapolova uporabljajo že dolgo znani »snežak«. V kombinaciji z boljijem kričočim barv je to lahko zelo uspešna vaba. Zaželeno je predhodno krmiljenje ribolovnega mesta.

Zimski krapji iz Krímskega jezera, pa najsi bodo luskarjni ali zrcalarji, so borbeni in čudovitih barv.

tudi glinasto, sem in tja ga prekinjajo apnenčaste skale. Proti sredini jezera se spušča v ozek sifon; potapljači pravijo, da celo do okoli 50 metrov globine. Prav zaradi navedenega je temperatura vode v jezeru malenkost višja, kot bi bila sicer, zato gladina le redko zamrzne, kar pa je v prid vsem ljubiteljem zimskega ribolova.

Ribolov na dnu ...

Metoda ribolova, ki se je pozimi prav na Krímskem jezeru izkazala za zelo uspešno, je ribolov s krmilnikom (*angl.* feeder). Pravzaprav je metoda zelo podobna kot pri običajnem talnem ribolovu, le da namesto uteži uporabljamo posebno košarico – krmilnik, kamor natlačimo krmilo in na tak način v »pasivni« obliki nakrmimo ribolovno mesto. Poleg tega dodatka, ki ga namestimo na

laks pred navezo, so nekoliko drugačne tudi ribiške palice, ki so fine in imajo izredno mehke vrhove. Navadno so dolge od 3,3 do 3,9 metra in spadajo v tri razrede: lahek (*angl.* light feeder), srednje težak (*angl.* medium feeder) in težak (*angl.* heavy feeder). Na Krímskem jezeru so se zelo izkazale kombinacije palice srednje težkega in težkega krmilnika, dolžine 3,6 m, in kolesca z odklepom (*angl.* baitrunner), ki sicer ni potreben. Pri ribolovu s krmilnikom mora ribič ob prijemu takoj zategniti, zato tudi piskač načeloma ni obvezen kos ribiške opreme. Včasih je celo bolje, da smo takoj pripravljeni na zateg in da ne spremljamo piskača, kajti prijemi so lahko, zlasti v mrzli vodi, izjemno nežni, skorajda neznanji. Naveze uporabljamo takšne kot pri krapolovu na dnu, najraje preprosto navezo (*angl.* Blow Back rig),

laks, debeline 0,25 mm, in trnke velikosti od #6 do #8, lahko tudi manjše.

Med ribolovom s krmilnikom ribolovnega mesta največkrat sploh ne krmimo. To storimo le, če zelo dobro vemo, kakšno je dno, kjer lovimo, in če vabo vedno mečemo na eno in isto mesto. V takšnem primeru je primerno zmerno krmiljenje z manjšimi do srednje velikimi krogli iz različnih mešaníc. Najraje uporabljamo že pripravljene mešanice, ki preveč ne izstopajo glede na barvo ali vonj. Vanje umešamo vabo, s katero lovimo (koruzo, tigrov orešček, deli boljijev ...), včasih pa tudi dodatke, denimo koruzni sirup, in suhe sestavine, kot so prga, drobtine in semena. Pozimi je voda zelo mrzla, zato se izogibamo oljnatih sestavin. V hladni vodi so dobro topni mleko v prahu ter naravni dodatki na podlagi lignjev in rakov. Vedno imamo v mislih dobro počutje rib, ki bodo krmilo zaužile, zato izbirajmo takšne sestavine, ki jim ne bodo škodile.

Najbolje smo lovili s krmilnikom, enostavno mešanico krmila in navezo,

S Krímskim jezerom upravlja RD Barje. Revir je mešanega značaja, kar pomeni, da lahko z eno dnevno dovolilnico, ki stane 15 evrov, lovite ali krapovce ali plenilke. Dovolilnice so na voljo pri družini Koščak v hiši neposredno ob jezeru ali na spletu na naslovu www.ribiskekarte.si/rd-barje

(Krímsko jezero). Pred ribolovom razmere za ribolov lahko preverite na spletni kameri. Za ogled obiščite naslov www.rdbarje.si/krimsko-jezero. Breg jezera je lahko dostopen. V neposredni bližini je restavracija, v kateri se boste po končanem ribolovu lahko tudi okrepčali.

Zmerno krmiljenje ribolovnega mesta se vam bo izplačalo. Pri ribolovu s plovcem (match) masi dodajte kokosovo moko, za krapolov pa dele bojljev in spodbujevalce teka (atraktorje). Pazite le, da ne bo premastno, pozimi je namreč voda zelo mrzla. V mislih imejte vedno dobro počutje rib, ki bodo zaužile krmila!

Tudi če boste lovili s krmilnikom, je dobro, če ribolovno mesto vsaj malo nakrmite. Lahko uporabite različne že pripravljene mešanice in jim dodate suha krmila s prgo, konopljinimi semeni, čičeriko, mletim kokosom ... Sami smo lovili s cenovno zelo ugodno mešanico za ploščiče; kilogram stane manj kot dva evra.

Takšnih majhnih rdečeperk, ki prijemajo na kostne črve ali koruzo, je v Krimskem jezeru vse polno. Družbo jim delajo rdečeočke, navadni ostrži in zelenike. Zdrave populacije rib vseh velikostnih razredov so znak kakovostnega revirja.

Če ribe ne prijemljejo, je lep uspeh že takšen majhen luskar. Ribiški prijatelj Grega ga je ujel, ko je talni bojli zamenjal za snežaka.

Tale krapek čudovitih barv je prijel na dva kostna črva, ki sta bila namenjena klenom, rdečeperkam in rdečeočkam.

na katero smo namestili nekaj zrn koruze. Lebdeča vaba (*angl.* Pop Up) ni nikoli dala toliko rezultatov kot navaden sistem na dnu. Alternativa ribolovu s krmilnikom je sodobnejši krapolov z boljji, piskachi in drugo visokotehnološko mašinerijo. Če se boste odpravili na jezero v želji po ulovu krapov, boste uporabili navezo z daljšim laskom in večjim bojljem. Vsi drugi, ki se ne branite ulova klenov, ploščičev in velikih rdečeperk, pa boste uporabili navezo s krajšim laskom in manjšo vabo na njem. Verjetno ni treba poudariti, da boste morali pri talnem ribolovu vaše ribolovno mesto izdatno nakrmiti, kar pa je pogojeno s količino vašega prostega časa. Tudi zaradi pomanjkanja slednjega se veliko ribičev odloči za uporabo krmilnika. V dneh, ko bi radi samo lovili in za dolge kampanje zmanjka časa, je večinoma pač primernejši.

... in s plovcem

Od vseh načinov ribolova s plovcem je najbolj intenziven prav *match*. Zanj smo se navdušili pred nekaj leti in postal nam je všeč, ker nudi razmeroma enostaven in eleganten ribolov, ki daje

rezultate. Krimsko jezero je za zimski match ribolov naravnost popolno, zlasti še, ko ribič spozna oblikovanost dna in globino vode na posameznih predelih. Gladina je mirna, zato je zaznavanje še tako nežnega prijema enostavno, zategi pa uspešni. Tudi pozimi ribe krožijo naokoli in v različnih globinah iščejo hrano. Če nam uspe najti globino, na kateri se zadržujejo, smo na konju.

Za match ribolov so primerne palice, dolžine do 4 m (3,6 m bo ravno pravšnja), match kolesca in laks, ki naj ne bo debelejši od 0,18 mm. Navadno lovimo z natančnimi plovci Cralusso iz linije Pro Match, različni proizvajalci pa ponujajo že pripravljene predvrvice s trnikom, obtežbo in plovcem. Priporočamo trnke proizvajalca Owner v velikosti #12 ali #14.

Ko izberemo ribolovno mesto in pripravimo pribor, se lotimo priprave vabe in krmila. S kostimi črvi, ki so ena boljših vab za rdečeperke, rdečeočke in klene, ne boste zgrešili, takoj na drugem mestu pa so glede na naše izkušnje zrna sladke koruze. Podobno kot za ribolov s krmilnikom pripravimo mešanico krmila. V maso dodamo tudi vabo,

s katero lovimo, in kokosovo moko ali podobne delce v obliki kosmičev. Pomembno je, da uporabimo sestavine z različnimi gostotami. Oblikujemo majhne kepe, ki jih od časa do časa vržemo na ribolovno mesto k plovcu. Krmilo bo počasi tonilo, se topilo in oddajalo aktivne snovi, ki bodo privabljele ribe. Kosmiči in drugi delci bodo v vodi ustvarili »stolpec« hrane od dna pa vse do površine. Cilj je, da ribo privabimo in zadržimo v območju, kjer lovimo.

Na mehki match palici se tudi majhen klen zdi trofejen, a pravi ribiči vedo, da ni vse zgolj v centimetrih. Štejejo doživetja in izkušnje, ki jih dobijo z njimi. Četudi je zima, nikar ne ostajajte doma. Lahko se odpravite na ribnik ali jezero, ki pozimi ne zmrzne (morda je kakšen celo v vaši bližini!) in ob njem preživite vsaj nekaj tihih uric. Ribe se hranijo tudi v mrzlih dneh in z malo sreče bo ribiški košek poln. Če jih boste izpustili, pazite, da jih ne položite na sneg ali drugo zelo mrzlo podlago, ki bo škodila njihovemu občutljivemu telesu. Dober prijem!

Jure Ušeničnik

Spustna naveza

Za uspešen ribolov krapov in njihovih velikih sorodnikov je navadno dovolj, če ribič pozna dve ali tri uporabne naveze. Prav lahko pa se zgodi, da nenadoma povsem odpovejo v nepoznani in drugačni vodi ter pri ribolovu divjih in izbirčnih rib. Da se takšen neželeni scenarij ne bi uresničil, je dobro poznati več navez, s katerimi se lahko prilagodimo različnim ribolovnim razmeram. Tokrat pišem o spustni navezi (angl. Drop Down Rig), pri kateri kot utež največkrat uporabimo prodnik ali podobno kamenje.

Pisni viri navajajo, naj bi jo pred dobrim desetletjem oblikoval ribič Stephen Buss (op. prev.). Kamen pri spustni navezi nadomesti svinčeno utež, zato je v angleško govorečih območjih bolj znana kot t.i. Pebble Rig (naveza s prodnikom). Seveda lahko pri njeni izdelavi uporabimo tudi druge materiale, denimo različne umetne mase. Kamna na navezo ne namestimo zaradi prikrievanja (kamuflaže), temveč ker je praktično brezplačen in ekološko neoporečen material.

Naveza deluje tako, da se naslednji trenutek po prijemu kamen loči od povezave z glavno vrvico. Enako se zgodi, če uporabimo svinčeno utež. Nato je zapeto ribo brez obtežitve na vrvici (laksu)

Sestavine za izdelavo

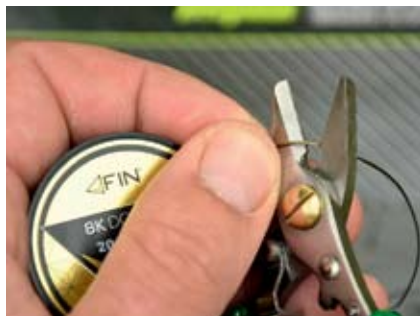
Za izdelave spustne naveze boste potrebovali zatiče (štoperje), vrtilke, cevko za poravnavo vrvice, trnek, škarje, vabo (bojli), iglo za prebadanje bojlijev, pripravo za zategovanje vozlov, kamen, večjo gumijasto elastiko, vrvico in zaponko za utež.

enostavneje utruditi. Zaradi slednjega je naveza odlična za ribolov na mestih, ki so od obale oddaljena dlje, pa tudi blizu podvodnih ovir in na območjih z bujnim rastlinjem.

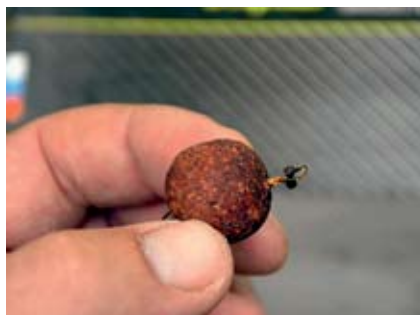
Ribolov s spustno navezo je učinkovit za vse večje vrste krapovcev, vendar pa ni primeren v kombinaciji z lebdečimi (angl. pop up) vabami. Spustne naveze

tudi nikoli ne mečemo, saj je pretežka, temveč jo spuščamo na ribolovno mesto s čolna ali katere druge plavajoče priprave.

Pri izdelavi naveze lahko uporabite mehko pleteno vrvico pa tudi bolj toge materiale, denimo fluorokarbonski laks. Za končni del lahko uporabite način izdelave kot pri preprosti navezi, ▶

Odrežite približno 30 cm vaše priljubljene pletene vrvice. Pri rezanju vam bodo v veliko pomoč posebne škarje za rezanje vrvic. Sam sem uporabil vrvico z nosilnostjo 25 lb (dobrih 11 kg), ki jo sestavlja osem vlaken.

Na zaključnem delu vrvice izdelajte zanko. Z iglo za prebadanje bojlijev prebodite bojli in ga namestite na lasek. Utrdite ga z uporabo zatiča (štoperja).

Z druge strani vrvice namestite trnek. Sam sem uporabil trnek številka 6.

Na način »brez vozla« (angl. Knotless Knot) utrdite položaj trnka. Lasek z vabo sem pustil malo daljši (približno 3 cm), saj se tak pri tej navezi bolje izkaže.

Na zgornji del trnka poveznite cevko. Če želite, lahko dodate svinčeno šibro ali volframovo pasto.

Na vrstico poveznite še cevko za poravnavo vrvice. V pomoč vam bo posebna igla, s katero si boste olajšali pretikanje.

Na nasprotnem delu vrvice s pomočjo navadnega vozla izdelajte zanko.

Zanko, ki ste jo izdelali v prejšnjem koraku, utrdite s pravo za zategovanje vozlov. Bodite pozorni, da pri tem uporabite primerno silo. Odvečni del vrvice odrežite s škarjicami.

Na glavno vrstico poveznite zaponko za utež. Sam sem uporabil gumijasto. Na vrtilko navežite glavno vrstico (laks) s pomočjo Grinnerjevega vozla (ni prikazano na fotografiji).

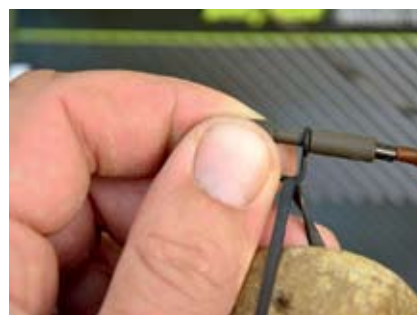
Zaključni del naveze namestite na vrtilko. Zavarujte jo z gumijasto cevko za poravnavo vrvice.

Na kamen namestite večjo gumijasto elastiko.

Na zaponko za utež namestite kamen z elastiko.

Ob prijemu kamen odpade, kar je prednost spustne naveze.

Takole je videti celotna spustna naveza. Zelo je primerna za ribolov na daljših razdaljah med ribičem in vabo.

kombinirani navezi ali snežaku (*angl. snowman*). Možnosti za kombiniranje je zelo veliko.

Potrebovali boste vsaj 200 g težak kamen, navadno še veliko težjega, saj

Tega krapa sem ujel s pomočjo spustne naveze. Razdalja med mano in vabo je bila okoli 300 metrov! Priporočam, da na takšni razdalji uporabljate pletene vrvice in ne laksa.

S spustno navezo sem ujel celo svojega najdaljšega krapa, ki je meril 107 cm.

Brat Milan z lepim, 22,5 kg težkim luskarinjem, ki ga je prav tako ujel s spustno navezo.

Spustna naveza je zelo primerna za ribolov na velikih jezerih.

Razumen in zmeren ribolov po načelu »ujemi in izpusti« je verjetno edini način, da bodo ribe vedno večje, z njimi pa tudi užitek ribičev.

Ribiški prijatelj Martin Lesaj z 20,5 kg težkim krapom, ki ga je ujel s pomočjo spustne naveze.

je gostota povprečne kamnine (apnenca, granita) manjša od gostote svinca. Slabost naveze je, da velikost kamna vpliva na nenaraven položaj končnega dela naveze in vabe. Težavo lahko delno rešite tako,

da izdelate daljši zaključni del naveze (*angl.* hook link).

Ni odveč poudariti, da vedno uporabite le izjemno ostre trnke. Navezo lahko izdelate na različne načine, v na-

daljevanju opisujem le enega izmed njih. O drugih načinih izdelave lahko več preberete na svetovnem spletu. Tam je veliko člankov in uporabnih video posnetkov, ki vam bodo olajšali morebitne

Spustna naveza je zelo primerna za ribolov blizu podvodnih ovir in na območjih, ki so bujno porasla s travo.

Pri izdelavi spustne naveze lahko uporabite tudi jekleno žico in nato lovite na dnu, kjer je veliko školjk in drugih ovir, ki bi sicer onemogočale ribolov z laksom ali vrvcico.

začetniške težave. Svetujem vam, da iščete pod geslom Pebble Rig in ne Drop Down Rig, saj boste našli več zadetkov. Dober prijem vam želim!

*Besedilo in fotografije: Radek Filip
Prevedel: Jure Ušeničnik*

ZANIMIVOSTI

NAJVEČJA SLADKOVODNA RIBA, KADARKOLI UJETA Z MUHARSKIM PRIBOROM

Trofejna arapajma, ujeta z muharico

Februarja letos je ribič Richard Hart v reki Rewa v Gvajani ujel dobrih 190 kg težko arapajmo (Arapaima gigas), ki jo imenujejo tudi pirarucu in paiche. Ulov je prava trofej, za nameček pa še nov svetovni rekord v kategoriji največjih in najtežjih rib, kadarkoli ujetih z muharskim priborom.

Hart, ki so ga spremljali trije domači vodniki, se je mudil na ribiškem dopustu na reki Rewa v Gvajani, državi na severu Južne Amerike. Lovil je s sedemmetrskega kanuja na predelu reke blizu slapov Corona. Po brutalnem prijemu, kot je dejal, so z ekipo potrebovali le kratkih dvajset minut, da so ogromno ribo pripeljali do čolna in v plitvino. Ko je bila velikanka premagana, so jo na hitro izmerili in stehali. Izkazalo se je, da je bila riba dolga kar 410 cm, obseg telesa je meril 215 cm, težka pa je bila 190,51 kg. Po poročanju spletnega portala fishing-worldrecords.com je dolžina sicer vprašljiva, saj je kar za meter daljša od povprečne dolžine primerkov s podobno težo. S pomočjo lusk naj bi dokazali, da je bila riba stara 33 let.

Po merjenju so posneli še nekaj fotografij in jo nepoškodovano spustili nazaj; arapajma je namreč ogrožena in zavarovana ribja vrsta. Iz območja reke Amazonke poročajo celo o ulovih arapajm, ki naj bi tehtale tudi 400 kg ali več. Te ribe pa verjetno niso bile ujete z navadno ribiško palico, kaj šele z muharico, zato jih ne moremo enačiti z opisano trofejo.

Arapajme (tudi pirarucu ali paiche, slednje pomeni »rdeča riba«) spadajo v rod največjih sladkovodnih rib kostnic, ki so zaradi čezmernega lova in sprememb v njihovem naravnem okolju tik pred izumrtjem. Poseljujejo zlasti območje Amazonije v Južni Ameriki. V dolžino zrastejo do 4,5 m in so značilne le za določeno območje, iz njega pa se ne premikajo. V drugih tropskih vodah, kamor so jih naselili umetno, so tujevodne in invazivne ribje vrste.

Čeprav je trenutno opisanih pet vrst arapajm, jih navadno poimenujemo kar z rodovnim in vrstnim imenom *Arapaima gigas*. Glede na to, da je Amazonija zelo obsežno in odročno

Veliko in redko arapajmo je ribič Richard Hart februarja letos ujel v Gvajani kar z muharico. Riba je tehtala dobrih 190 kilogramov in v dolžino merila rekordnih 410 cm. Je največja in najtežja riba, kadarkoli ujeta z muharskim priborom.

območje rek, v prihodnosti pričakujejo odkritje še kakšne nove vrste velike arapajme.

Ribiško časopisje poroča o številnih trofejnih ulovih arapajm iz območja Gvajane, Brazila in Tajske, vendar ulovi niso pravilno dokumentirani in zato niso verodostojni. Nedvomno bodo ribiči v prihodnosti ujeli še veliko teh čudovitih rib, med njimi pa bo morda tudi novi svetovni rekord.

*Povzeto po fishing-worldrecords.com
Prevedel: Jure Ušeničnik*

Anton Lesar

(1924–2015)

V 91. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dolgoletni in častni član Anton Lesar, eden od zadnjih še živečih ustanovnih članov RD Ribnica.

Član RD Ribnica je bil od samega začetka, v častno članstvo pa je bil sprejet leta 1985.

S svojimi nasveti je bil v vsakem trenutku pripravljen pomagati RD, zelo je bil aktiven tudi pri pripravah projekta za nov ribiški dom v Prigorici. Za svojo aktivnost je prejel tudi priznanje za ribiške zasluge.

Ne spomnimo se, da bi kdaj izostal z rednih letnih zborov članov RD, kjer je redno sodeloval s svojimi predlogi, predvsem pa se je zelo rad družil z ribiči. Kot domačin je zelo rad obiskoval naše vode, predvsem vodo Rašico, ki jo je neizmerno oboževal.

RD je izgubila vestnega člana, ribiči smo izgubili dobrega prijatelja, voda Rašica svojega zvestega ribiča, domači pa dobrega moža, očeta, starega ata. Povsod je nastala globoka vrzel, a tolaži nas misel, da dobri ljudje in dobra dejanja ostanejo v trajnem spominu. V tej luči se bomo vedno spominjali našega Antona, njegovih besed, spodbud in dobre volje.

Želimo mu miren poslednji počitek, domačim pa izrekamo iskreno sožalje. Pogrešali ga bomo.

*RD Ribnica***Zvone Ulcej**

(1955–2015)

Naše življenje je kakor reka, ki z rojstvom izvira v neznanu prihodnost. Sprva hiti po kamnih, kotanjah, žubori in šumi kot majhen potoček, poln otroške volje, da zraste v mladostno

rečico in kasneje v pravo, globoko reko, polno bogastva in tudi skrivnosti.

Tudi reka našega predsednika in dragega ribiškega tovariša je iz otroškega potočka prerasla v globoko, umirjeno reko, polno bogastva in življenjskih modrosti, ki se je pred nedavnim, žal mnogo prehitro, izlila v ocean veselja.

Zvonetu je bila voda od nekdaj blizu in nič ni čudnega, da je kmalu zajadral v ribiško tovarišijo. Njegov »štant« v Libeličah je bil dolga leta njegovo zavetje, kamor se je lahko umaknil od vsakdana. Ribolov in trenutki, preživeti ob vodi, so bili pomemben del življenja, kjer je našel čas zase, za svoja razmišljanja in tudi počitek od napornega delovnega ritma.

Rad se je družil s svojimi ribiški

prijatelji, najsi bo na tekmovanjih, kjer je bil vedno vesel uspehov, svojih in tudi drugih, na srečanjih z drugimi ribiški družinami ali kar tako v ribiškem domu po seji ali sestanku. Večkrat si je vzel čas in posedel z najstarejšimi člani ter jim s svojim podarjenim časom in lepo besedo dal vedeti, kako globoko jih spoštuje in ceni.

Kot predsednik Koroške RD se je vedno veselil srečanj funkcionarjev ZRD Maribor, še posebno tekmovanj v kulinariki, kjer je naša RD vedno požela lep uspeh v pripravi jedi, na kar je bil še posebno ponosen. Tudi na delovnih in čistilnih akcijah je bil svetel zgled vsem članom, saj se je redno udeležil vsake čistilne akcije in z veseljem prevzel tudi svoj pas obrežja naših rek, ki ga je lastnoročno očistil. S ponosom je opazoval delo z mladimi in podpiral idejo o tečaju za mlade na ribniku v času šolskih počitnic, saj se je zavedal, da je samo delo z mladimi zdrav temelj za prihodnost obstoja RD. Verjel je, da je vsak evro, vložen v aktivnosti mladih, neprecenljiva naložba za prihodnost.

Njegovo življenje je bilo bogato in pestro, polno različnih nalog. Navajen je bil spoprijeti se z vsakim izzivom in tudi zato je z veseljem sprejel funkcijo predsednika v Koroški RD. Leta 2009, ko je prevzel to nalogo, morda še ni vedel, kaj vse čaka ribiško družino v teh nemirnih časih sprememb, ko se moramo nenehno prilagajati sistemu, družbi in predpisom, ki so iz dneva v dan drugačni in ne vedno naklonjeni društveni dejavnosti ter prostovoljstvu. Vendar so njegova volja, pozitivno razmišljanje ter dobro sodelovanje z drugimi člani vodstva RD pripomogli, da je društvo varno krmaril med vsemi čerami in pastmi sodobnega časa. Žal se je zanj in vse nas ta plovba končala mnogo prehitro ... Toliko je še postoriti, toliko čeri obiti ... Res, težko bo najti tako dobrega krmarja.

Ribiški tovariši se mu iskreno zahvaljujemo za vsa dobra dejanja, trud in skrb za našo RD in naš košček raja ob vodah.

Ohranili ga bomo v trajnem in spoštljivem spominu.

*Koroška RD***Stanislav Vrčkovnik**

(1937–2015)

Ob koncu leta 2015 je naše ribiške vrste za vedno zapustil naš dolgoletni član Stanislav Vrčkovnik.

Stanko je bil dolgo let naš aktiven član, ki mu ni bilo težko pridružiti se raznim akcijam v naši RD. Največje zadovoljstvo pa je našel na bregu reke Drave, kjer je najraje lovil »na grunt«.

Ribiči Koroške RD ga bomo ohranili v lepem spominu.

*Koroška RD***Geza Šinček**

(1941–2015)

V jeseni 2015 nas je pretresla žalostna vest, da nas je po hudi bolezni za vedno zapustil naš dolgoletni član Geza Šinček.

Čeprav je bil iz Velenja, se je odločil postati član RD Koroška. Redno je zahajal na bregove Drave, najraje kar v bližino ribiškega doma, kjer je imel svoj »štant«. Kar precej kilometrov od doma v Velenju do ribiškega doma v Dravogradu zanj ni nikoli pomenilo ovire, najsi se je namenil na ribolov ali pa ga je na pot klicala dolžnost do RD, saj se je z velikim veseljem in navdušenjem udeležil vsake delovne in čistilne akcije.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

RD Koroška

● OBVESTILA

Ponudba zaroda in mladice potočne postrvi za leto 2015/2016

Kategorija	Število/teža	Cena brez DDV	Cena z DDV
ZAROD, PRIMEREN ZA VLAGANJE	1000	30 EVROV	32,85 EVROV
HRANJEN ZAROD	1000	50 EVROV	54,75 EVROV
MLADICE 1+	KG	12 EVROV	13,14 EVROV

V primeru naročila vrednosti več kot 1.000 evrov lahko zarod ali mladice po želji dostavimo na kraj vlaganja.

Za pojasnila smo na voljo na št. gsm 041 636 646, lahko pa si po predhodnem dogovoru ribe tudi ogledate v naši ribogojnici. Matična jata je pod nadzorom NVI in je bolezni prosta.

RD Tržič

IZ KUHARSKE BELEŽNICE GOJKA ŠKORIČA

Postrv, kuhana na modro, in polpeti iz prekajene postrvi

Odločili smo se, da mojstra Gojka Škoriča povabimo k sodelovanju tudi letos. Glede na to, da se nova ribolovna sezona počasi, a nezadržno bliža, smo ga poprosili, če za bralce Ribiča predstavi katero od jedi iz postrvi. Gojko je pripravil dve: postrv, kuhano na modro, in polpete iz prekajene postrvi, ki ju predstavljamo v nadaljevanju.

Postrv, kuhana na modro

Za štiri osebe potrebujemo:

- 4 porcijske postrvi
- 1 čebulo
- 1 korenje
- 3 vejice peteršilja
- lovorov list
- sol, poper
- 2 klinčka (nageljnovi žbici)
- po želji tudi: limonino lupino, limonin sok, 1 dl belega vina ali žličko šerija.

Ribe, katerih koža je obdana s sluzjo, so primerne za pripravo kuhanja »na modro«. Pred kuhanjem jih ne smemo razluskati, ampak le rahlo oprati z vodo. Prav sluz namreč obarva ribo pri kuhanju v modro barvo.

Pristavimo lonec z vodo, vanjo damo eno veliko, na kolobarje narezano čebulo, na kolobarčke narezano korenje, tri vejice peteršilja in vodo posolimo. Vse skupaj nekoliko pokuhamo in v vodo damo ribe. Dodamo lovor, dva klinčka in nekaj zrn popra. Voda naj počasi vre, posodo po možnosti pokrijemo s pokrovko. Čas kuhanja je odvisen od velikosti rib. Če so postrvi porcijske (težke od 250 do 300 g), je to približno deset minut.

Ribo lahko kuhamo tudi tako, da v vodo damo limonino lupino neškropljenih limon ali limonin sok, lahko dodamo tudi 1 dl belega suhega vina ali žličko šerija.

Ob ribi postrežemo kuhan krompir in holandsko omako. Za pripravo slednje potrebujemo:

- 2 rumenjaka
- 2 žlički gustina
- 2,5 dl goveje, ribje ali katere druge juhe
- 10 dag masla
- 1 žličko limoninega soka
- sol, poper

Postrv, kuhana na modro.

Pogrejemo 2,5 dl goveje juhe (ne sme biti prevroča!). V posebno posodo zmešamo rumenjake in gustin, dodamo juho in posodo postavimo nad paro. Mešamo z metlico za stepanje, da se omaka zgosti. Zmes ne sme biti tekoča, ampak kremasta.

Ogreto stopljeno maslo postopoma nakapamo v maso, potem pa prilijemo oziroma vmešamo v kremo, tako da nastane gosta omaka. Na koncu dodamo limonin sok in poper. Če nimamo gustina, lahko namesto njega uporabimo moko.

Holandsko omako lahko postrežemo poleg rib tudi poleg piščančjega mesa in špargljev.

Pri jedi priporočamo belo suho vino, kakšen nežen sauvignon.

Polpeti iz prekajene postrvi

Polpeti iz prekajene postrvi

Za pripravo jedi za štiri osebe potrebujemo:

- 4 prekajene porcijske postrvi, očiščene kože in kosti
- 3 do 4 srednje velike krompirje
- 2 rdeči čebuli
- drobnjak
- kapre
- sok 1 limone
- skorjo neškropljene limone
- 2 jajci
- drobtine
- maslo
- sol, poper

Krompir skuhamo in zmečamo, kot bi delali njoke ali svaljke. Dodamo sesekljano rdečo čebulo, sesekljan drobnjak, sesekljane kapre, limonin sok, naribano limonino lupino, dodamo jajca in nadrobljene prekajene ribe, solimo in popopravimo. Maso dobro zgnemo in oblikujemo polpete. Pečemo na segreti maščobi približno dve minuti z vsake strani. K polpetom postrežemo tatarsko ali česnovo omako. Česnovo omako pripravimo iz drobno nasekljanega česna, grškega jogurta, kisle smetane, sojine omake, rdeče in zelene, drobno narezane paprike, naribane pomarančne lupine iz neškropljenih pomaranč, pomarančnega soka, dodamo malo čilija, posolimo in popopravimo.

Ob jedi priporočamo nežno rdeče vino, kakršno je na primer modri pinot, lepo pa se poda zraven tudi cviček.

*Besedilo: Borut Jerše,
Fotografiji: Jože Borišek*

Ribiška družina: **Barje**
 Voda (revir): **Ljubljana, revir 34**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **120 cm; 16 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, silikonska riba**
 Datum ulova: **29. november 2015**
 Ujel: **Peter Babič**
 Naslov: **Ljubljana**

Ribiška družina: **ZZRS**
 Voda (revir): **Sava (Litija)**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **102 cm; ***
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **14. december 2015**
 Ujel: **Bojan Cestar**
 Naslov: **Ljubljana**

Ribiška družina: **Radovljica**
 Voda (revir): **Sava - A**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **116 cm; ***
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **27. november 2015**
 Ujel: **Bojan Cestar**
 Naslov: **Ljubljana**

Ribiška družina: **ZZRS**
 Voda (revir): **Sava - Litija**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **105 cm; ***
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler glavinjara**
 Datum ulova: **5. januar 2016**
 Ujel: **Peter Babič**
 Naslov: **Ljubljana**

Ribiška družina: **Radovljica**
 Voda (revir): **Sava**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **119 cm; 18 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **25. december 2015**
 Ujel: **Aleš Hrovatič**
 Naslov: **Brezje pri Grosupljem**

Ribiška družina: **Vrhnika**
 Voda (revir): **Ljubljana, Vrhnika zgornji del**
 Vrsta ribe: **sulec**
 Dolžina (cm); teža (kg): **103 cm; 10,5 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, silikonska ribica**
 Datum ulova: **19. januar 2016**
 Ujel: **Borislav Skubic, pomagal Mihael Resnik**
 Naslov: **Vrhnika**

Ribiška družina: **RD Sevnica**
 Voda (revir): **Sava**
 Vrsta ribe: **ščuka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **98 cm; 5,5 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **1. november 2015**
 Ujel: **Igor Jelen**
 Naslov: **Krško**

Ribiška družina: **Šempeter**
 Voda (revir): **ribnik Preserje**
 Vrsta ribe: **ščuka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **88 cm; 5 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **12. november 2015**
 Ujel: **Zdravko Novak**
 Naslov: **Velika Pirešica**

Ribiška družina: **Šempeter**
 Voda (revir): **ribnik Preserje**
 Vrsta ribe: **ščuka**
 Dolžina (cm); teža (kg): **85 cm; 5 kg**
 Način lova in vaba: **vijačenje, vobler**
 Datum ulova: **12. november 2015**
 Ujel: **Rudi Orel**
 Naslov: **Prebold**

Priporočilo, kolikšne naj bi bile najmanjše mere trofejnih rib, je bilo objavljeno v **Ribiču, 4/2006**, najdete pa ga tudi na spletni strani Ribiške zveze Slovenije: <http://www.ribiska-zveza.si/ribolov/pogosta-vprasanja>.

Ledena brzica (foto anja)